

30 de Agosto de 2019

EL EVANGELIO
SEGUN JUAN
en guaraní

Traducción por los alumnos del **COLEGIO BIBLICO DE PARAGUAY**
PRIMERA EDICIÓN

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN JUAN

Paraguay
Ñandejara pe guãra

Ñandejara Ñe'e

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN JUAN

CAPÍTULO 1

1 Iñepyrũmbýpe ha'emava'ekue pe Ñe'ête, ha pe Ñe'ête oĩ va'ekue Ñandejára ndive, ha pe Ñe'ête ningo Ha'eva'ekue Ñandejára voi.

2 Kóva ha'emava'ekue iñepyrumbýpe Ñandejára ndive.

3 Opaite mba'e Ha'e ojavova'ekue, ha Hese'ỹ mba'evete japopyre, ndojejapói va'ekue.

4 Ipype oĩva'ekue pe Tekove, ha pe Tekove ha'eva'ekue yvypóra resape.

5 Ha pe Tesape pytũmbýpe omimbi, ha pe pytũ noikũmbýiva'ekue ichupe.

6 Oĩva'ekue peteĩ kuimba'e ombou va'ekue Ñandejára, herava'ekue Juan.

7 Kóva ouva'ekue mombe'upyrã, ome'ẽ hañua pe Tesapégui mombe'upy, opavave ojerovia hañua ha'e rupive.

8 Ndaha'éiva'ekue ha'e pe Tesape, omombe'u hañua pe Tesapénte ou.

9 Upéva Ha'eva'ekue pe Tesape añetéva, ohesapéva opavave yvypórape oúva ko arapýpe.

10 Ko arapýpe oĩ va'ekue, ha ko arapy Ha'e ojapo va' [k]; ko arap [kat] ndoik [aái] va'ekue ichupe.

11 Umi imba'eteéva rendápe ou, ha umi imba'eteéva katu nomoguahẽi va'ekue ichupe.

12 Opavave umi omoguahẽ va'ekue ichupépe katu, umi ojeroviáva héra rehe, Ha'e ome'ẽ ichupekuéra pokatu oiko hañua ichuguikuéra Ñandejára ra'ykuéra.

13 Umíva oñemoheñói va'ekue, ndaha'etí tuguýgui, ndaha'etí avei to'o rembipotágui,

ndaha'etí avei kuimba'e rembipotágui sino Ñandejáragui.

14 Ha pe Ñe'étégui oiko to'o, ha oiko ore apytépe (ha ore rohecha va'ekue heko jajái, heko jajái Túva ra'y peteĩete háicha), henyhẽ tayhupoepy ha añetégui.

15 Juan ome'ẽ imombe'upy ichugui ha oñe'ẽ hatã he'ívo: Kóva Ha'e pe che ha'eva'ekue hese: Pe oúva cherire, chemboyvegua Ha' []; Ha'eraëve oiko haguére chehegui.

16 ha Ha'e henyhẽ opaite mba'égui, upévagui opavave ñande jahupyty avei ichugui, ha tayhupoepy rupive jo'a jo'a.

17 Pe tekora Moisés rupi oñeme'ẽva'ekue, ha Hesukirito rupive ou pe tayhupoepy ha añete.

18 Ñandejárape avave ndohecháiva' [k]; ita'ýra peteĩete oĩva Túva korasõ ypypete, oikuaauka va'ekue ñandéve mba'éichapa Ha'e.

19 Kóva ningo Huã mombe'u rekove, hudiokuéra omondo hikuái Herusaléngui avare ha levita oporandu hañua: ndépa máva?

20 Ha he'i, ha nombotovéi: Che ndaha'etí pe Kirito.

21 Upéramo oporandu jevy hikuái ichupe: Máva katu piko nde, péicharõ? Nde piko Elias? Ha he'i: Nahániri ndaha'etí. Nde piko péicharõ pe profeta? Ha he'i jey: Nahániri.

22 Upéramo he'i hikuái ichupe: ¿Mávapa katu piko nde? Ro'e hañua umi ore mbouharekuérape. Mba'épa ere nde jehe?

23 Ha'e he'i: Che ha'e pe ñe'ẽpu osapukáiva tava'ỹme: Pembo'yvi Ñandejára rape, he'i haguéicha ku profeta Isaías.

24 Ha umi oñembouva'ekue niko fariseokuéra rehegua.

25 Ha oporandu ichupe hikuái: ¿Mba'érepa nde emoñapymi ýpe, nde ndaha'éiramo Kirito, téra Elías, téra pe Profeta?.

26 Huã ombohováí: Che amoñapymi ýpente, ha pende apytépe katu oĩ peteĩ peẽ ndapeikuaáiva.

27 Ha'e ningo pe oúva che rapykuéri, che mboyve voi, che ndachereko yvatéi ajora haḡua isapatu sã.

28 ko'ã mba'e oiko va'ekue Betábarape, Hordán mboypýri, Huã ýpe omoñapymihápe.

29 Pe ára ambue Huã ohecha Hesúpe oúrõ hína hendápe, ha he'i: Péina pépe Ñandejára ovechara'y oipe'áva yvóra angaipa.

30 Kóva ha'e upe che ha'éva'ekue: Che rire ou peteĩ Kuimba'e, ha'éva che mboyvegua, Ha'e rãeve oiko haguére chehegui.

31 Ha che ndaikua'ái va' k[]ich[] ahechauka haḡua katu Israelpe, upéva che aju aporomoñapymi ýpe.

32 Ha Huã oikuaauka haḡua, he'i: ahecha Ñ oguejývo yvágaguio pykasúicha, ha opytaite hi'ári.

33 Ha che ndaikuaái va'ekue ichupe; Upe chembouva'ekue amoñap[]mi haḡ[]a ýp[] Ha'e he'i chéve: Máva rehechava Ñ oguejýva ha opyta hi'ári, Upéva ha'e pe omoñapymíva Ñ Marangatúpe.

34 Ha che ahecha, ha che aikuaauka Ha'e ha'eha Ñandejára Ovechara'y.

35 Upe ára ambuépe, oĩ jey hína ha hendive hemimbo'e mokõi.

36 Ha oma'ëvo Hesúre oguata hína upérupi, ha he'i; Péina pép[]Ñand[]jára Ov[]chara'y.

37 Ha ohendu upéva umi temimbo'e mokõi, ha oho Hesu rendápe.

38 Ojere Hesu ha ohechávo ohoha hikuái hapykuéri, He'i ichupekuéra: Mba'e peheka? Ha'ekuéra he'i ichupe: Rabi (emyesakãro he'ise, Mbo'ehára), ¿Moõ reiko?

39 Ha'e he'i ich[]p[]k[]éra; P[]j[]ha p[]h[]cha. O[] hikuái ha ohecha moõpa oiko, ha opyta hikuái H[]ndiv[]p[]ára; Pa potáma jav[]niko []pérõ.

40 Andrés, Simõ Peru ryvy, ha'e peteíva umi mokõivégui ohenduva'ekue upe Huã he'íva, ha ohova'ekue hapykuéri.

41 Kóva ojuhu raẽ ityke'ýra Simónpe, ha he'i ichupe: Ore rojuhu ningo pe Mesíaspe, (he'iséva Kirito).

42 Ha ogueru ichupe Hesu rendápe, ha Hesu oma'ë hese, ha he'i, nde ha'e Simón, Honás ra' []; nd[]r[]j[]h[]róta C[]fas (h[]iséva ita)

43 Upe ára rire, Hesu ohose Galiléape, ha ojuhu Felípepe, ha he'i ichupe, eyu che rapykuéri

44 Ha Felipe Betsaidagua, upe táva Andrés ha Pedro oikoha.

45 Felipe ojuhu Natanaelpe, ha he'i ichupe: rojuhu aipo kuimba'e, Moisés ohaiiva'ekue hese tekorãme ha profetakuérape: Péva ha'e Hesu Nazaretgua, Hosé ra'y.

46 Ha Natanael he'i ichupe: Nazaretgui ikatu osẽ mba'e porã?. Ha Felipe he'i ichupe: Eju ha ehecha.

47 Ha Hesu ohechávo Natanael ouha ijypýpe, he'i hese: péina ápe peteĩ Israelita añetegua ndaipórika japú ipype.

48 Natanael he'i: moõgui chekuaa?. Hesu ombohováí ichupe: Felipe nerenói mboyve, reime ramoguare pe higo mata güýpe, che rohecháma kuri.

49 Ombohováí ichupe Natanael ha he'i: Mbo'ehára (Rabí), nde ha'e Ñandejára Ra'y: nde ha'e Israel Ruvicha guasu voi (Rey).

50 Ombohováí ichupe Hesu ha he'i: Ha'e hag'éndév roh'cha higo mata g'ýp; reguerovia? Mba'e tuichavéva rehecháta gueteri.

51 Ha he'i ichupe: añetehápe, añetehápe ha'e peẽme, ko'ağa guive pehecháta yvága rokẽ ojepe'árõ ha angelkuéra Ñandejára mba'éva ojupi ha oquejy ramo Kuimba'e ra'y ári.

CAPÍTULO 2

1 Ha mbohapyha árape ñemenda ojejapo Caná Galil^{ag}áp[□]; ha oïva'ekue upépe Hesu sy.

2 Ha oñepirũ avei pe mendahápe Hesu ha hemimbo'ekuéra.

3 Ha ndaiporivéima ramo pe kaguy, Hesu sy he'i ichupe: Ndoguerekói hikuái kaguy.

4 Hesu he'i ichupe: Mba'e aguereko che nendive, kuña? Ne'ïra oguhẽ che aravo.

5 Ha isy he'i umi tembijokuáikuerape: Pejapo opa mba'e Ha'e he'íva guive peẽme.

6 Ha oï va'ekue upépe poteĩ kambuchi guasu itág[□] oj[□]japop[□]r[□]r[□]rã; oïháicha hudiokuéra ñemopotĩmbýpe, ha peteĩteĩme ija mokõi térã mbohapy kambuchípeguare.

7 Hesu he'i ichupekuéra: Pemyanyhẽ ýgui ko'ã kambuchi guasu. Ha omyanyhẽmba hikuái hembére.

8 Ha he'i ichupekuéra: Peguenohẽ ko'ağa, ha pegueraha ko ñemenda omyakāvape. Ha ogueraha hikuái.

9 Ha pe mendahápe omyakáva ho'úvo oikuaara'ã hağua pe y oikopyre chugui kaguy, ha ndoikuaái kuri moõ guarépa (ha oikuaa katu umi hembiguáikuéra oguenohẽva'ekue pe y), pe mendahápe omyakáva ohenói pe ménape,

10 Ha he'i ichupe: Opa kuimba'e niko omoĩ raẽ pe kaguy iporáva, ha heta hoi'u rire hiku'ái, p[□]érõ omoĩ p[□]ivaivéva; nd[□]kat[□]ningo reñongatu pe kaguy porã ko'ağaita peve.

11 Kóva ñepyrumbýpe techapyrã ojapo Hesu Caná Galileaguápe, ha oh[□]cha[□]ka h[□]ko jajái; ha hemimbo'ekuéra ojerovia Hese.

12 Kóva rire oguejy Capernaúmpe, Ha'e, ha isy, ha ityke'yrakuéra ha hemimbo'[□]k[□]éra; ha op[□]ta hikuái upépe ndahetái ára.

13 Ha hi'ağ[□]ivo h[□]diok[□]éra pák[□]a; oj[□]pi H[□]s[□] Herusalénpe.

14 Ha ojuhu tupãope umi ohepyme'ëva guéi ha ovecha ha pykasu, ha umi pirapire mbosa'ihára oguapýrõ hina.

15 Ha ojavóvo peteĩ ñembyepotiha tukumbo sãgui, omosẽmba opavavépe tupãogui, ha umi ov[□]cha ha [□]mi g[□]éik[□]ra; ha omosarambi ipirapirekuéra umi pirapire mbosa'iháragui, ha omb[□]ai [□]mi m[□]sak[□]éra;

16 Ha he'i umi pykasu ohepyme'ëvape: Peipe'a ko'ã mba'e ko'águi, ha ani pejapo che Ru rógagui peteĩ óga ñemurenda.

17 Upérõ imandu'a hemimbo'ekuéra oïha haipyre: Takate'ÿrasa nde róga rehe chemyãnyhẽ.

18 Ha ombohováí ichupe umi hudiokuéra ha he'i: Mba'e porépa rehechauka oréve, ajeve rejapo ko'ã mba'e?

19 Ombohováí Hesu ha he'i ichupekuéra: Pe hundi ko tupã, ha mbohapy árape amopu'ã jeýta.

20 Upéramo he'i umi hudiokuéra: Irundyra poteĩ arýpe oñemopu'ã va'ekue ko tupã kóva ha piko nde mbohapy árape remopu'ãta?

21 Ha'e katu ningo oñe'ẽ hete tupã rehe kuri.

22 Upévare, oikovejy ramoguare umi omanóva apytégui, umi hemimbo'ekuéra imandu'a he'i hague ichupekuéra ko'ã mba'[□]; ha oguerovia pe Haipyre ha pe ñe'ẽ Hesu oñe'ëva'ekue.

23 Ha oimérõ Herusalénpe, pákua árape, heta ojerovia hérarehe, ohechávo hikuái umi techapyrãkuéra ojavova'ekue.

24 Hesu jepe ndojeroviapái hesekuéra, oikuaágui opavavépe.

25 Ha Ha'e noikotevėiri aváre oikuaauka ichupe
mombe'upy kuimba'egui, Ha'e oikuaa rupi oĩva
kuimba'epýpe.

CAPÍTULO 3

1 Oĩva'ekue peteĩ kuimba'e fariséo hérava Nicodemo, hudíoguakuéra ruvicháva.
2 Kóva ou pyhare jave Hesu rendápe ha he'i ichupe: Rabi, roikuaa nde rejuhague Ñandejáragui mbo' ñhára ramo; avav ñndaikatúigui ojapo techapyrãkuéra nde rejapóva, ndaipórirõ Ñandejára hendive.
3 Hesu ombohovái ichupe: Añetehápe, añetehápe ha'e ndeve: upe naheñoi jevýiva, ndaikatúi ohecha Ñandejára retã.
4 Nicodemo he'i ichupe: Mba'éicha ikatu peteĩ kuimba'e heñoi itujamarõ? Ikatu piko oike mokõiháre isy ryépe, ha heñoi?
5 Ha ombohovái Hesu: Añetehápe, añetehápe ha'e ndeve, upe ndaheñoiriva ýgui ha Ñgui, ndaikatumo'ãi oike Nandejára retãme.
6 Pe to'ógui heñoiva, to'o ha'e, ha pe Ñgui heñoiva, ã ha'e.
7 Ani ehecharamoite ha'e haguére ndéve: Peikotevẽ penase jevy.
8 Pe yvytu oipeju oipejusehágui, ha rehendy hyapu ha ndereikuaái moõguipa ou ha moõpa oho; ñpéicha ningo av ñ opavav ñ mi hñóiva Ñgui.
9 Ombohovái Nicodemo ha he'i ichupe: Mba'éicha piko ikatu ojejapo upéva?
10 Ombohovái Hesu ha he'i ichupe: Nde piko ha'e mbo'ehára Israelpegua ha ndereikuaái ko'ã mba'e?
11 Añetehápe, añetehápe ha'e ndéve, pe jaikuaávarente ñañe'ẽ, ha upe jahechava'ekue ñamombe'u, ha napemoõuahéi ore mombe'upy.
12 Ha'éma ramo peẽme umi mba'e yvy ape arigua, ha ndapegueroviái, mba'éicha piko

pegueroviáta ha'e ramo peẽme umi yvagapeguáva?.

13 Avave ndojupíri yvágape, upe yvágagui oguejyva'ekuente, pe kuimba'e ra'y oĩva yvagape.
14 Ha Moisés omopu'ã haguéicha pe mbói tava'ỹme, tekotevẽ upéicha avei Kuimba'e Ra'y oñemopu'ã.
15 Opa ojeroviáva Hese, ani haõgua oñehundi, oguereko haõgua pe tekove apyre'ỹ.
16 Peichaite peve ohayhukuri Ñandejára yvypórape, ha ome'ẽ ita'ýra peteĩete, opa ojeroviáva hese ani haõgua oñehundítei, ha oguereko haõgua tekove apyre'ỹ.
17 Ñandejára nomboúiri ita'ýra arapýpe, ohundi haõga ñv ñpórap ñ p ñvarang ñ ñv ñporak ñera oñepysyrõ haõgua ha'e rupive
18 Pe ojeroviáva Hese, noñekondenái, upe ojerovia'ýva katu, oñehundíma, ndojeroviái haguére Ñandejára ra'y peteĩete rehe.
19 Ha kóva ha' ñp ñcond ñnación; p ñt ñsap ño ñ arapýpe, ha umi yvypóra ohayhuve pytũ pe tesapégui, hembiapokuéra ivaígui.
20 Opavave ojapóva ivaiva ndocha'úi tesapére, ha ndoúi tesapépe ani ha ogehova api hembiapovaikuére.
21 Umi ojapóva tembiapo añetegua, ou tesapépe, ohechauka haõgua hembiapokuéra Ñandejára rehe ojejapoha.
22 Ko'ã mba'e rire, ou Hesu hemimbo'ekuéra ndiv ñJ ñd ña ñv ñp ñ; ha op ñta ñpép ñ hendivekuéra, ha oporomoñapymi ýpe.
23 Ha avei Huã oporomoñapymi y Enómpe, Salim ñkér ñ, ñpép ño ñ h ñtág ñ í ñ; ha o ñhik ñái, ha oñemoñapymi ýpe.
24 Uperõ Huã ne'ĩra gueteri oñemoi ka'irãime.

25 Upéramo oiko ñe'ẽ'api Huã remimbo'ekuéra
umi hudookuéra ndive pe ñemopotĩ rehe

26 Ha ou hikuái Huã rendápe ha he'i ichupe:
Rabi, ku oĩva'ekue nendive Hordan mboypýri,
upe nde reikuaauka va'ekue niko peina Ha'e
oporomoñapymi ha opavave ou hendápe.

27 Ombohováí Huã ha he'i: Ndaikatui kuimba'e
ohupyty mba'eve oñeme'ẽ'ỹrõ ichupe yvágagui

28 Peẽ voi che renduva'ekue ha'eramoguaré:
Che ndaha'etí pe Kirito, añemboúnte henonderã

29 Pe hambirekóva, ha'e pe ména, ha pe ména
angirũ oñembo'y ha ohendúva ichupe, tuicha
ovy'a ohendúre iñe'ẽ; pévagí chv a
henyhembáma

30 Tekotevẽ niko ha'e okakuaa ha che
añemomichĩ.

31 Pe yvágagui ouva niko opavave ari oĩ, pe
yvy arigua niko yvypóra, ha yvyguáre oñe'ẽ, pe
yvágaguio oúva, opavave ari oĩ.

32 Ha ohecháva ha ohendúva niko upéva
oikaa ka; ha avav nomoã ahẽi p h ko
mombe'upy.

33 Upe omoãuahẽva heko mombe'upy
omo'añete Ñandejára ha'eha añetegua.

34 Pe Ñandejára remimbou niko oñe'ẽ
Ñandejára ñe'ẽ, ha Ñandejára nome'ẽi pe Ñ
ha'ã rupive.

35 Túva ningo ohayhu Ta'ýrape ha opaite
mba'e ome'ẽ ipópe.

36 Pe ojeroviáva Ta'ýra rehe ogueroko tekove
apyre'ỹ, upe oguerovia'ỹva ta'ýrape
ndohechamo'ãi pe tekove apyre'ỹ, ha Ñandejára
pochy oĩ hi'ári.

CAPÍTULO 4

1 Ha Hesu ohechakuaávo fariseokuéra ohenduhague Hesu ojapo ha omoñapymiha ýpe hetave temimbo'e Huãgui
2 (Hesu niko noporomoñapymíri ramo jepe ýpe, hemimbo'ekuérante),
3 oheja Judea, ha oho jevy Galileape.
4 Ha oikote'evê kuri ohasa Samaria rupi.
5 Ou, katu, peteĩ táva Samariaguápe hérava Sicar, yvy rembireja Jacob ome'ẽ va'ekue itaýra Hosép;
6 ha upépe oĩ Jacob ykua. Upéramo Hesu, ikane'õ tapégui, uguapy upéramo pe ykua pýp; ha ha'e kuri upéramo poteĩha aravo. 7 Ha ou peteĩ kuña Samariagua oguenohẽ haña y; ha Hesu he'i ichupe: Chemboy'umina
8 (Hemimbo'ekuéra niko oho kuri távape ojoguahaña hi'upyrã).
9 Upeicharãmo pe kuña Samariaygua he'i ichupe: Mba'éicha piko nde, hudíforamo, ejerure chéve romboy'u haña, ha'éramo che kuña Samariaygua? Hudiokuéra niko ndojehe'ái Samariayguandi.
10 Ombohováí Hesu ha he'i ichupe: Reikuaárõ Ñandejára remime'ẽ, ha mávapa pe he'íva ndéve: Chemboy' mína; ndéj r r ta Ich p; ha Ha'e ome'ẽta ndéve y hekovéva.
11 Ha pe kuña he'i ichupe: Karai, ndereguerekói niko eguenohẽ haña, ha ko ykua ipypuku. Moõgui, piko, eguereko pe y hekovéva?
12 Nde piko mba'eguasuve ñande ru Jacobgui, ome'ẽ va'ekue ko ykua, hoy'u va'ekue ichugui ha'e, ha ita'yraquéra ha imymbakuéra?
13 Ombohováí Hesu ha he'i ichupe: Opavave hoy'úva ko ýgui ijy'yuhéi jevy va'erã,

14 Ha pe hoy'úva katu pe y che ame'ẽtava ichupégui, nda ijy'yuhéimo'av íma márõv; p; y che ame'ẽtava ichupe ha'éta ipype peteĩ yvu opova tekove opa'yvapeguarã.
15 Pe kuña he'i ichupe: Karai, eme'ẽ chéve upe y, ani haña che yuheive, ha anive aju ápe aguenohẽ.
16 Hesu he'i ichupe: Tereho, ehenói ne ménape, ha eju ko'ápe.
17 Ombohováí pe kuña ha he'i: Nacheménai niko. Hesu he'i ichupe: ere porã: Nacheménai niko;
18 Po ména eguerekóma kuri ha ko'áña eguerekóva ndaha'ei n ména; kóva r añetehápe.
19 Pe kuña he'i ichupe: Karai, hi'ã niko chéve nde profetaha.
20 Ore rukuéra niko omomba'eguasú va'ekue ko yvytýpe, ha peẽ peje Jerusalémpe ha'eha upe tenda oñemomba'eguasú va'erãha.
21 Hesu he'i ichupe: kuña, che gueroviáke ouha aravo napemomba'eguasú mo'áiha Távape ko yvyty oihápe terã Jerusalémpe. 22 Peẽ pe momba' g as ndap ik áaiva; or romomba' g as roik áava; pe ñepysyrõ oúgui umi Hudíogui.
23 Upémarõ uguahẽta aravo, ha ko'áña ha'e, umi añeteguaita omomba'eguasúva omomba'eguasutaha Távape ã rupive ha añete r piv; p évar av í Túva oh ka p éichag a omomba'eguasú haña ichupe. 24 Ñandejára ha' Ñ; ha mi ombot icháva ich p; ã ha añ t rupive tekotevẽ ombotuicha ichupe.
25 Pe kuña he'i ichupe: Aikuaa upe Mesías ou va' rãha, p hérava Kirito; ha'e ouvove omombe'upáta oréve opa mba'e.

26 Hesu he'i ichupe: Che ha'e, oñe'ëva nendive.

27 Ha upépe oġuahẽ hemimbo'ekuéra, ha ohecharamo hikuái oñe'ë haguére pe kuña ndiv □ avav □ kat □ ndah □ íri: Mba'e eporandu? Térã: Mba'ére eñe'ë hendive? 28 Upémarõ pe kuña oheja ikambuchi, ha oho távape, ha he'i umi kuimba'ekuérape: 29 Peju, pehecha peteĩ kuimba'e he'íva chéve opa mba'e ajapova'ekue: Ndaha'eichénepa Kóva pe Kirito?

30 Upémarõ osẽ hikuaái távai, ha ou Hendape.

31 Upérõ jave, hemimbo'ekuéra ojerure'asy ichupe, ha he'i: Rabi, he'úna.

32 Ha'e katu he'i ichupekuéra: Che aguereko peteĩ tembi'u ha'uva'erã, peẽ ndapeikuaáiva.

33 Upérõ hemimbo'ekuéra he'i ojupe: oguerúne ichupe mayma ho'uva'erã?

34 Hesu he'i ichupekuéra: Che rembi'u ha'e tajapo pe chemboúva'ekue rembipota, ha tajapopaita hembiaipo.

35 Ndapejéi piko peẽ: Irundy jasy oĩ gueteri ñemono'õ oġuahẽ haġua. Che ko'aġa ha'e peẽme: Pehupi pende resa ha pe maña umi kokue rehe, morotĩbamaha oñemono'õ haġua.

36 Upe omono'õva ohupyty hembiaipo repy, ha ombyaty yva tekove opa'ỹvape ġuarã; ikat □ haġuaicha pe oñotỹva ha pe ombyatỹva oñondive ovy'aiterei

37 Upévare kóvape añete pe oje'éva: Peteĩ ha'e pe oñotỹva, ha ambue pe omono'õva. 38 Che pomondo pemono'õ haġua upe peẽ napeñotỹva'ekue, ambue umi oñemitỹva'ekue, ha peẽ peike hembiapokuérape.

39 Ha heta umi samariagua upe távagui ojerovia Hese pe kuña ñe'ë rupi, omombe'uva'ekue he'ívo: He'i chéve opa mba'e ajapova'ekue.

40 Upemarõ, oúvo umi samariagua Hendápe, ojerure'asy hikuái opyta haġua hendivekuéra, ha opyta upépe mokõi ára.

41 Ha ojerovia hetaiteve Iñe'ë rupi.

42 Ha he'i hikuái pe kuñáme: Ko'aġa roguerovia, ndaha'úi neñe'ë rupínte, ore voi rohendu rupi ichupe, ha roikuaa Kóva añetehápe ha'e pe Kirito, yvóra Pysyrõhára. 43 ha mokõi ára rire, osẽ upégui ha oho Galiléape.

44 Hesu voi katu omombe'u va'ekue pe profeta noñemomba'eiha ijyvyteépe.

45 Ha ourõguare Galiléape, umi galileagua omoguahẽ ichupe, ohechamarõ opavave mba'e Ha'e ojavova'ekue Jerusalémpe upe ára aretejav □ oho r □ pi av □ ha'ekuéra aretehápe.

46 Oujevy, Hesu Caná Galileaguápe, ojavohaguépe ýgui kaguy. Ha oĩva'ekue Capernaúmpe peteĩ mburuvichaguasu rembiguái, ita'ýra hasýva hina kuri.

47 Kóva, ohendúvo Hesu ouha Hudéagui Galiléape, ou hendápe ha ojerure'asy ichupe oguejymi haġua ha omonguera ita'ýrape, péina omano potaitéma.

48 Upeicharõ Hesu he'i ichupe: Nderehecháramo señaal ha prodigiokuéra, nderegueroviamo'ãi

49 Pe mburuvichaguasu rembiguái he'i ichupe: Karai, eguejy omano mboyve che ra'y.

50 Hesu he'i ichupe: Eho, nde ra'y oikove. Ha pe kuimba'e oguerovia pe ñe'ë Hesu he'íva ichupe, ha oho.

51 Ha ha'e oguejýmarõ hembijokuaikuéra ohuġuaítĩ ichupe, ha he'i ichupe; nde ra'y oikove.

52 Ha upéramo oporandu ichupekuéra mba'e aravo oñepyrũ oñeñandu porã, ha ha'ekuéra he'i

ichupe: kuehe pokõi jave oheja ichupe pe
akãnundu.

53 Upéramo pe mitã ru oikuaa upe javete Hesu
he'i hague ichupe: Nde ra' oikov; ha ojrovia
hese ha'e, ha hogayguakuéra avei.

54 Kóva avei ha'e pe mokõiha techapyrã Hesu
ojapova'ekue, ouramoguare Hudéagui
Galiléape.

CAPÍTULO 5

1 Ko'ã mba'e rire oĩ va'ekue peteĩ hudiokuéra fiesta, ha ojupi Hesu Herusalénpe.

2 Ha oĩ Herusalénpe, pe oĩhape okẽ Ovehakuéra, peteĩ yrenda, hérava Hebreo ñe'ẽme Betesda, upéva oguereko po ogaguy ojeikeha.

3 Ko'ãvape niko oñeno hetaite hasýva, ohecha'ỹva, uguata'ỹva, ijypíva, oha'ārõva hikuái omýi pe y.

4 Oĩgui peteĩ ángel oguejýva jepi pe yrendápe ha omongu' □p□; ha p□og□j□raẽvéva yrendápe pe y oñemongu'e rire, okuera opytávo oimeraẽ mba'asy oguerekóvagai.

5 Ha oĩva'ekue upépe peteĩ kuimba'e ojapómava mbohapy pa poapy arýma hasy hague.

6 Ohechávo Hesu ichupe oñenohápe, ha oikuaa ojapomaha hetaite árama hasyha, he'i ichupe: Rekuerasépa?

7 Karai, ombohováí ichupe pe hasýva, ndaguerekóí niko kuimba'e chemoingue va'erã ko yrendápe pe y oñemongu'e jave; che aju aja, ambue oguejy oike chemboyve.

8 Hesu he'i ichupe: Epu'ã, ehupi nderupa ha uguata.

9 Ha upepete upe kuimba'e okuera, ha ohupi hupa, ha uguata. Ha arapokõi va'ekue upe ára.

10 Upérõ, umi hudiokuéra he'i upe oñemonguera va'ekuépe: arapokõi niko ko'aã; ndaikatúí regueraha nde rupa

11 Ha'e ombohováí ichupekuéra: Pe chemonguera va'ekue, Ha'e voi ningo he'i chéve: Ehupi nde rupa ha tereho.

12 Uperõ oporandu hikuái ichupe: Máva upe hi'i va'ekue ndéve: Ehupi nde rupa ha tereho.

13 Ha ue oñemonguera va'ekue mávapa ra'e; Hesu ojeímagui umi henteitágui oĩva'ekue upe tendápe.

14 Uperire ojuhu ichupe Hesu tupaópe, ha he'i ichupe: Ema'ẽ, rñ□mong□ráma; aniv□ reñemoangaipa, ani haña ou ndéve mba'e ivaivéva.

15 Pe kuimba'e oho, ha omombe'u umi hudiokuérape, Hesuha pe omonguera va'ekue ichupe.

16 Ha upe mba'e rehe umi hudiokuéra opersegui Hesúpe, ha oñeha'ã hikuái ojuka haña ichupe, ojapo haguére ko'ã mba'e arapokõime.

17 Ha Hesu ombohováí ichupekuéra: Che Ru ko'áãa peve omba'apo, ha che amba'apo.

18 Upévarhe, oñeha'ãve umi hudiokuéra ojuka haña ichupe, ndaha'éigui arapokõi año omomba'e'ỹva, avei he'i haguére Ñandejára ituvaha, oñembojojávo Ñandejára rehe.

19 Ombohováí uperamo Hesu ha he'i ichupekuéra: Añetehápe, añetehápe ha'e peẽme: Ndaikatúí pe Ta'ýra ojapo mba'eve ijeheguínte, p□oh□cháva itúvap□ojaporõ mant□; opa mba'e Ha'e ojapóva, upéva avei ojapo Ta'ýra upeichaite.

20 Pe Túva ohayhu Ta'ýrape, ha ohechauka opa mba'e Ha'□ojapóva; ha t□ichavéva t□mbiapo ko'ãvagai ohechauka va'erã ichupe, ikatu hañaícha peẽ pehecharamoite.

21 Pe Túva omopu'ã háicha umi omanova'ekue, ha ome'ẽ ich□p□k□éra t□kov□; upéicha avei pe Ta'ýra umi ome'ẽsévape ome'ẽ tekove.

22 Pe Túva avavépe nombojovakéi, ome'ẽmbágui opa ñembojovakerã Ta'ýrap□; 23 Opavave omomba'eguas haña Ta'ýrape

omomba'eguasú háicha Túvape. Upe
omomba'eguasú'ýva Ta'ýrape,
nomomba'eguasúí Túvape ombouva'ekue
ichupe.

24 Añetehápe, añetehápe ha'e peẽme: Pe
ohendúva che ñe'ẽ, ha ojeroviáva pe
chembouva'ekue rehe, oguereko tekove
apyre'ỹ; ha ndo□mo'ãi ñehundihápe, ohasáma
ñemanógui tekovépe.

25 Añetehápe, añetehápe ha'e peẽme: Ou va'erã
aravo, ha ko'áña voi ha'e, umi omanova'ekue
ohendutaha Ñandejára Ra'y ñe'ẽ; ha □mi
ohendúva guive oikovéta.

26 Pe Túva oguereko háicha tekove ijehegui
voi, upéicha avei ome'ẽ Ta'ýrape oguereko
hañ□a t□kov□ij□h□g□i;

27 Ha avei ome'ẽ ichupe pu'aka ojapo haña
ñembojovake, Ha'e ha'e haguére Kuimba'e
Ra'y.

28 Anitei pehecharamoite ko mba'□; oúg□ hina
aravo opavave oíva tyvype ohendutaha ñe'ẽ;

29 ha umi ojapo porã va'ekue, oséta
ñ□moingov□j□v□t□kovép□; ha □mi ojapo vai
va'ekue, ñemoingove jevy ñehundirãme.

30 Ndaikatúi che ajapo mba'□v□ch□j□h□g□int□;
ahendu háicha, ambojovak□; □ch□
ñembojovake ha'□h□koitép□; ndah□káig□i ch□
rembipota, pe che Túva chembouva'kue
rembipota katu.

31 Che ame'ẽ ramo che mombe'upy
chejeheguínte, che mombe'upy ndaha'úi
añetegua.

32 Ambue hina upe ome'ẽva mombe'upy
chehegui; ha aikuaa pe mombe'upy ome'ẽva
chehegui ha'eha añetegua.

33 Peẽ pemondo va'ekue peporanduka haña
Huãme, ha ha'e ome'ẽ va'ekue mombe'upy pe
añetegui

34 Che katu namoñuahēi kuimba'e mombe'□p□;
ha'e katu kóva peẽ pejesalva haña.

35 Ha'e niko va'ekue tesapeha hendýva ha
ohesape va'□k□; ha p□ẽ p□v□aséva'ekue
sapy'ami hesape rendýpe.

36 Che katu agueroko tuichave mombe'upy Huã
mba'évagai, umi tembiapokuéra che Ru ome'ẽ
va'ekue chéve ajapopa haña, umi
tembiapokuéra che ajapóva voi, ome'ẽgui
mombe'upy chehegui, che Ru chembou hague.

37 Ha che Ru voi chembou va'ekue ome'ẽ
mombe'upy chehegui. Peẽ araka'eve
napehendúi ñe'ẽ, ha ndapehechái mba'éichapa
Ha'e,

38 ha ndapeguerekói ñe'ẽ oikóvo p□nd□p□p□;
upe Ha'e ombouva'ekuépe, upévape peẽ
ndapegueroviáigui.

39 Pehesa'ýijo □mi Haip□r□; p□ẽ p□mo'ãgui
peguerekoha umívape tekove apyre'ỹ; ha □míva
hina ome'ẽva chehegui mombe'upy. 40 Ha
ndapejuséi cherendápe peguereko haña tekove.

41 Ñemomba'eguasú kuimba'ekuéragai
ndaipotái.

42 Poikuaa ningo che, ndapeguerekoiha
mborayhu Ñandejáragui pendepype.

43 Che ajuva'ekue che Túva rérape, ha
ndap□ch□moñ□ahēi; amb□□o□ramo kat□héra
tépe, upévape pemoñuahēne.

44 ¿Mba'éicha piko peẽ pegueroviáta, pehupyty
ramo ñemomba'eguasú peteíteíva ambuégui, ha
ndapehekái pe ñemomba'eguasú Ñandejáragui
añoitente oúva?

45 Aníke peimo'ã che pomoĩvaitaha che Túva
rñondépñ oĩma voi pññmoĩvaíva, Moisés,
upe peẽ pejeroviaha.

46 Pejerovia ramo kuri Moisés rehe, pejerovia
va'erã mo'ã avñ chñññ ohaígnñ ha'e cherehe.

47 Ndapejeroviái ramo katu ihaikuéra rehe,
¿mba'éicha pejeroviáta che ñe'ẽ rehe?

CAPÍTULO 6

1 Ko'ã mba'e rire, Hesu ohasa yguasu Galiléa mboypýri, ha'eva Tiberiagua.

2 Ha heta aty oĩ ohóva hapykuéri, ohechágui hikuai umi mba'e hechapyrã ojabóva Hesu umi hasýva rehe.

3 Ojupi Hesu peteĩ vyty ru'ãme ha oguapy upepe, hemimbo'e kuéra hendive.

4 Hi'aguĩma upérõ Páskua, arete judío kuérape guarã.

5 Ohesaupi Hesu ohechávo aty hetaha ou vaekue hendape, he'i Felípepe: --Moõgui piko jajoguáta mbujape opa ko'ávape ñamongaru haguã?

6 He'ínte Jesús péicha, oha'ã haguante ichupe. Hesu niko oikuaáma voi upe ojabótava.

7 Felipe he'i chupe: Opavavépe ohupyty haguã michĩmínte jepe niko ñaikotevẽ mokõisa renáριο mbujape repy.

8 Peteĩ hemimbo'e Anre, Simón Pedro ryvy, he'i chupe:

9 Oime ápe peteĩ mitárusu oguerekóva po mbujape sevadágui ha mokõi pirami. Mba'e piko upéva ko tetaitépe guarã.?

10 Jesús katu he'i: toguapy yvýpe opa yvypora. Ha heta Kapi'i õi upépe, ha opavave oguapypa. Umíva apytépe oĩ posu kuimba'e rupi.

11 Jesús ojapyhy umi mbujape, ha ombo'aguije rire ,ome'ẽ hemimbo'ekuérape, ha hemimbo'ekuéra opa umi oguapývape; Péicha avei ojapo pe pira reheve, oipotahaichahikuái .

12 Hyguãtãmba rire, Jesús he'i hemimbo'e kuérape: Pembyaty umi hembýva, ani haguã oñehundi rei.

13 Ombyaty hikuái ha omyenyhẽ pakõi ajaka renyhẽ umi po mbujape sevadaiguá rembyre oje'uvaekuei.

14 Ha opavave kuimba'e ohechávo ko mba'e hechapyrãva Jesús ojabóva he'i hikuai:Kóva hína pe Profeta ou vaerãva yvy ári.

15 Jesús ohecha kuaávo mbaretépe oguerahaseha chupe hikuái, omoingo haguã chupe huvicha guasúrõ, osẽ jeýnte oho umi vyty kotyo ha'eño.

16 Ka'aru pytũvoma, Jesús remimbo'e kuéra ogejy yguasu atype;

17 ojupi hikuái peteĩ kanóaguasupe ohasa haguã yguasuoty, oguahẽ haguã Capernaúmpe. Pytũmbáma , ha Jesús ne'ĩra gueteri oguahẽ hendápe kuéra.

18 Ha opu'ã pe yguasu peteĩ vyty hatã rupive oipejuva.

19 Oyga rire hikau amo mokõi papo tera mbohappya etario rupi, ohecha hikuái Hesu oguatáha oúvo pe yguasu ape ári hendápe kuéra. Ha okyhyjepajoahikuái.

20 Ha'e katu he'i chupe kuéra:Ché Ha'e. Ani pekyhyjetei.

21 Vy'apópe oheja chupe ojupi pe kanóape, ha upéi sapy'aitépe oguahẽ hikuái ohohápe.

22 Upe ára ambuépe, umi opytáva vaekue yguasu mboypýri ohecha ndaiporiha ambue kanóa guasu, hemimbo'e kuéra oguereha hague peteĩminte upépe oĩ vaekue, ha Hesu ndohói hague hendive kuéra, hemimbo'ekuerante ohopa hikuai ha'eñonte.

23 (Oguahẽ joarõ jepe kanóa guasukuéra oúva táva Tibériasgui. Namombyryí hikuái upe mbujape oje'u haguépe Karai oaguije rire.)

24 Ha ohechávo hikauí ndaiporiha upépe Hesu ni hemimbo'e kuéra, ojupipa hikuái umi kanóa guasúpe ha oho kapenaumpe Hesu rekávo.

25 Ha ojuhurō pe yguasu mboypýri, he'i hikauí ichupe: Mbo'ehára, araka'e piko reguahẽ,ra'e ko'ápe?

26 Jesús he'i chupe kuéra: --Añetéko ha'e peẽme: 'Peẽ che reka pekaru haguére pene ryguãtã meve, ha ndaha'úi peikuaa haguére mba'épa he'ise umi mba'e hechapyrãva che ajapo vaekue.

27 Pemba'apo,ani pe tembi'u oñehundi vaerãre. Katu uvei pe tembi'u tekove apyre'ỹ ome'eva. kova Kuimba'e Ra'y ome'ẽ ta peẽme. Kóvape niko Ñandejara ohechauka ñandeve.

28 Oporandu chupe hikuái: --Mba'épa rojapo vaerã ikatu haguã rojapo umi mba'e Ñandejara oipotáva?

29 Jesú ombohováí chupe kuéra:Kóva ha'e Ñandejara rembiapoukapy: pejerovia pe ha'e ombouva.

30 Oporandu chupe hikuái upémarō:Mba'e hechapyrãva piko rejapóta ore rohecha haguã ha péicha roguerovia haguã pe eréva? Emombe'u oréve mba'e-¿mba'épa rejapo.?

31 Ore ru kuéra ypykue ho'u vaekue maná vvy ojeiko'ỹháme, ojehai háicha: Ome'ẽ chupe kuéra ho'u haguã mbujape yvága pegua.

32 Hesu he'i chupe kuéra: -Añetehápe ha'e peẽme: Pe Moisés ome'ẽ vaekue peẽme ndaha'úi hína mbujape yvága pegua. Che Ru hína upe ome'ẽva mbujape añetete yvága pegua.

33 Upe mbujape Ñandejara ome'ẽva niko oguejy yvágagui ha omoingove opavavépe.

34 Ha'e kuéra he'i chupe: Karai, opa árape kena eme'ẽ oréve upéva pe mbujape.

35 Ha Jesús he'i chupe kuéra: --Che pe mbujape oporomoingovéva. Upe che rendápe ouva naiñembyahýi chéne araka'eve. Ha upe che rehe ojeroviáva, ndaijyuhéi mo'ái araka'eve.

36 Opáichavo, ha'éma kuri peẽme, peẽ ndapejeroviahái che rehe pehecha ramo jepe umi mba'e.

37 Opa umi che Ru ome'ẽva chéve, ou che rendápe. Ha umi che rendápe oguahẽva che namosẽ mo'ái.

38 Aguejy niko yvágagui, ndaha'úi ajapohagua che rembipota. Katu pe che mbouvaekúe rembipotante .

39 Kóva niko pe che Ru che mbou vaekue rembipota: opa ome'eva cheve ,ani oñehundi che hegui avave, tamoingove jevy haguã ára pahápe.

40 kóva niko che mbouva ekue rembipota: opa umi Ta'ýrape ohecháva ha hese ojeroviáva oguereko haguã jeikove opa'ỹva. Ha che amoingove jeýne chupe kuéra ára pahápe.

41 Ha he'i haguére “Che niko hína pe mbujape yvágagui oguejy vaekue” opa judío kuéra oñepyrũ ongururu hikuái.

42 He'i hikuái: Kóva piko ndaha'úi Hesu, Hosé ra'y? Jaikuaa niko isy ha itúvape. Mba'éicha piko ko'ágã ouita he'i oguejy hague yvágagui?

43 Hesu he'i chupe kuéra. Anive pengururu.

44 Avave ndokatúi ou che rendápe ndoguerúi ramo chupe kuéra che Ru. Ha che amoingovejeyne chupe kuéra ára pahápe.

45 Maranduhára kuéra kuatiápe niko he'i: Ñandejara oheko mbo'éta opavavépe. Aipóramo, oimeraẽ ohendúva che Rúpe ha ohejáva ha'e oheko mbo'e chupe, umíva ou che rendápe.

46 Kóva nde'isí oíha ohecháva che Rúpe.
 Ñandejarai oúvakue Pea ohecha ñande Rupe.
 47 Añetehápe ha'e peẽme: pe ojeroviáva Che
 rehe oreko tekove apyre'y. 48 Che hína pe
 mbujape oporomoingovéa.
 49 Pende ru kuéra ypykue niko ho'u vaekue
 maná yvy ojeiko'yháme, ha omano jeýnte avei
 upe rire.
 50 Kova niko mbujape oguejýva yvágagui, ha
 oimeraẽ ho'úva upéva anitei omano.
 51 Che hína pe mbujape oikoveva, oguejývakué
 yvágagui. Upéva pe mbujape ho'úva oikovéta
 opa ára . Pe mbujape che ame'ětava peẽme niko
 che ro'o voi , che ame'ěva yvora rehehápe.
 52 Kóva ombopochy umi hudío kuérape, ha he'i
 hikuái ojupe: Mba'éicha piko, ho'o ho'ukáta
 ñandéve?
 53 Hesus he'i chupe kuéra: --Añetehápe ,
 añetehápe ha'e peẽme: ndape'úirõ kuimbaé ray'
 ro'o ha, ndape'úi ramo che ruguýgui,
 ndaperekomo'ai tekove pende pype.
 54 Pe ho'úva che ro'o ha hoi'uva che ruguýgui
 oreko tekove apyre'y, ha che amoingove jeýta
 chupe ára pahápe.
 55 Che ro'o niko tembi'u añetega, ha che ruguy
 pe ygua añeteva.
 56 Che rete ha che ruguýgui ho'úva niko opyta
 che ndive, ha che hendive.
 57 Che mbou haguéicha ñande Rú oikovéva, ha
 ha'e rupi che aikó. Péicha avei, upe che ro'ogui
 ho'úva, oikota che rupi.
 58 Kóva niko mbujape yvágagui iguejyva'ekué,
 ndaha'éi ku pende ru kuéra ypykue ho'u vaekue
 mana ha omano. Kóva ko mbuja ho'úva,
 oikovéta opa ára guarã.
 59 Ko'ã mba'e niko he'i ombo'e ramo
 sinagógape Kapernaume.

60 Ohendúvo ko'ã mba'e, heta umi hemimbo'e
 he'i: Ipohýi ko ñe'e,ava piko ikatúta ohendu ?
 61 Hesu oikuaa ha'e kuéra oñe'ẽ ngururuha ko'ã
 mba'ére, avave he'i'yre chupe mba'eve. Upévale
 he'i chupe kuéra: --Kóva piko pene
 mboguevise?
 62 Mba'éiko oikovara, pehecháro kuimba'e
 Ra'y,ajupi jey ramo aju haguégui?
 63 A niko pe oporomoingovéa, ha to'o
 naiporái mba'everã. Opa umi mba'e che ha'éva
 peẽme ã ha tekové.
 64 Oĩ jepe gueteri pende apytépe oguerovia'yva
 umi mba'e che ha'éva. Hesus niko ñe'epyrymby
 guive voi oikuaa mávapa hína umi ndojerovia
 mo'ãi va hese, ha mávapa upe omoñuhátava
 chupe.
 65 Upéi he'i chupe kuéra: Upévale niko ha'e
 peẽme: avave ndou mo'ãi che rendápe, ndohejái
 ramo chupe che Ru.
 66 Upe guive heta hemimbo'ekuéra ogevi, ha
 ndohovéi hendive.
 67 Hesu oporandu umi dose hemimbo'e
 kuérape: Peẽ piko pehose avei?
 68 Simo Pedro he'i chupe: Karai , máva rendápe
 piko rohóta? Nde niko reguereko tekove
 apyre'y ñe'e.
 69 Ore niko rogueroviá, ha roikuaa nde ha'eha
 pe kiritto Ñamdejara Ra'y oikoveva.
 70 Hesu he'i chupe kuéra: --Ndachéi nga'u piko,
 peẽ dose peimévape poiporavo vaekue? Jefe oĩ
 pende apytépe peteĩ ha'eva diablo.
 71 Kóicha he'ívo, Hesu oñe'ẽ hína Huda Ikariote
 Simón ra'yre. pe omoñuhátava Jesús,ha'e niko
 peteĩ umi dose reheguava.

CAPÍTULO 7

1 Ko'ã mba'e rire, oiko Hesu Galiléare; ndoikoséigui Judéare, umi Judiokuéra oñeha'agui ojuka ichupe.
2 Ha hi'aiguĩma kuri Judiokuéra arete, tabernaculokuéra reheguáva.
3 Upérãmo hyvykuéra he'i ichupe: Esẽ ko'águi, ha tereho Judéape, avei umi neremimbo'ekuéra ohecha hañua nerembiapokuera nde rejapóva.
4 Avave ningo ndojapói mba'eve kañyhápe oñeha'ãramo ojekuaauka. Ejapóramo ko'ã mba'e, ejehechaukána ko yvórape.
5 Hyvykuéra avei ndojeroviáigui Hese.
6 Upéramo Hesu he'i ichupekuéra: Che ára ne'ĩragueteri oñuahẽ, pende ára katu opa ára voi oĩmba.
7 Ndaikatúi ningo ko yvóra ndaija'úi pende rehe, cherehe katu ndaija'úi, che amombe'úgui hese, hembiapokuera ivaiha.
8 Pejupi peẽ ko aretehape; che ndajupimo'ãigueteri, che ára ne'ĩra oñemboty.
9 Ha he'ipavo ko'ã mba'e chupekuéra, opyta Galiléape.
10 Hyvykuéra ojupirire katu, upemarõ avei Ha'e ojupi aretepe, ojehechauka'ỹme, kañyhápeguaicha.
11 Ha oheka chupekuera umi Hudio aretehápe, ha he'i hikuai: ¿Mamo oĩ Upéva?.
12 ha oiko heta ñe'ẽmbegue Hese tava'ygua kuera apytepe ; oĩ he'iva : Imba'e porã; ambu'e katu he'i nahaniri , ombotavy tava'ygua kuera.
13 Tera avave noñe'ê hatãi hese, okyhyjegui hudiokuera
14 arete mbytepe katu ojupi Hesu tupaope, ha oporombo'e.

15 Ha Hudiokuera ohecharamoitereigui he'i: ¿Mbaeicha piko oikua'a kova tai, oñemboeuka'y rehe?
16 Ombohová chupekuera Hesu ha he'i: che mbo'epy na che mba'eí, pe che mbo'u akue mba'ente.
17 Upe hembipota ojaposeva, upéva oikua'ata pe mbo'epy, terãpa che añe'ẽ chejehaguente.
18 pe ijeheguente oñe'ẽva, overapynte oheka; térã pe ohekava pe ombo'uvaekue chupe verapy, Kova pe Haeteva, ha ndaipori hese joja'y reko.
19 ¿Nome'ei piko pe'ẽme Moise pe tekorã, ha nipetẽi pendehegui na pejapoi tekorãme he'iva? ¿Mba'ere piko peñeha'ã che jukahagûa?
20 Ha Ombohová tava'ygua kuera: Aña eguereko; ¿Mava piko oñeha'ã ndejuka hagûa?
21 Ombohová chupekuera Hesu ha he'i: tembiapo peteĩ niko ajapo, ha pe'ẽ pene'angandyi (maravillan).
22 peare Moise omeẽ vaekue api'o (ndaha'ei Moisegui ouvare, ñande ru'ypykueguente); ha arapokõime pe api'o kuimba'epe.
23 kuimba'epe ojeapi'orõ arapokõime, Moise tekorã ojeka'y hagûa, ¿Pende pochy chendive arapokõime amonguera haguere peteĩ kuimba'epe?.
24 Ani peporoguekomegûa (juzgar) pehecháva rehente, peporohekojoja jeupi yvi rupi.(Más juzgar Justo juicio).
25 He'i uperõ nañoi Herusaleyguáva: ¿Ndaha'ei piko Kova Upe ohekáva hikuái ojukahagûa?.
26 Ape niko, oñe'ẽ opavave apytepe ha nde'iri chupe mba'eve hikuái:¿Umene piko oikua'ama tuvichavékuera (príncipes) Añetete Kova Ha'eha Kirito?.

27 Kova niko jaikua'a jepe mamóguapa; Kirito oútarõ katu, ma'avea ndoikua'amoái mamóguipa oúta.

28 Hesu pea jave, Hátáve oñe'ẽ ha oporombo'e tupa'ope ha he'i: pe'ẽ pecheikua'a, ha peikua'a mamóguapa che; ha ndajúi chejeheguinte; Pe che mbo'ukava katu Añetete ha'e, peina peẽ ndapeikua'aiva.

29 térã che aikua'a chupe, chugui asērupigui , ha Ha'e che mbo'u.

30 Uperõ oñeha'ã hikuái ojoko hagûa chupe; térã nipetēi nopokói Hese, ijave nogûahei jepegui.

31 ha heta tava'ygua ojerovia jepe hese, ha he'i: Kirito, oúrõ, ¿Ojapoveta piko techapyrã Kova ojapo haguegui?

32 Hariseokuera ohendu tava'yguakuera he'ivo ko'ã mba'e Chugui guararape; ha ombo'u umi avare ruvichavékuera ha Hariseokuera tahachi ojoko hagûa chupe.

33 He'ikatu Hesu : sapy'aminte aimétaiti penendive, upei ahata pe che mbo'u akue rendape .

34 pecherekáta , ha ndapechejuhumo'ái; ha upe che aítahape, peẽ ndikatumo'ái peju.

35 Hudiokuera katu he'i ojupe;¿ Mamo piko ohota Kóva ikatu'y jagûa jajuhu? ¿Ohota mba'e piko umi isarambipava Gresiyagua apytepe, ombo'eta umi Gresiyaguape?

36¿ Mba'epiko he'ise he'iramo: pecherekáta, ha ndapechejuhumo'ái;ha upe che aítahape, peẽ ndikatumo'ái peju?

37upe arete arape, ara paga guasúpe , Hesu oñembo'y ha oñe'ẽ hatáve, he'ivo: mava ijuhéiva tou che rendape ha toy'u.

38 pe ojeroviava Cherehe, he'ihaicha pe kuatiapy, hy'epygui ysyry rekoveva osyryta.

39 (Kova he'ijepe Ñ Marangatugui oikeva'erã umi ojeroviava Hese pype rehe ; neira niko oú uperõ Ñ Marangatu ; neira gueteri Hesu oñemboverapy

40 Upérõ heta pe tava'yguape, ohendurõ pe he'iva, he'i hikuái: Añetete Kóva ha'e pe Marandu.

41 Ambue katu he'i hikuái: Kóva ha'e pe Kirito. Ambueve katu oporandu:¿Galileagui piko oúne Kirito?

42 ¿ Pe kuatiapy piko nde'iri Davi ñemoñarevarãha, ha tava'i belêgua, Davi oikohaguepe, oúva'era Pe Kirito?

43 upeicha oíva'ekue Hese ojuavy tava'ygua kuera apytepe.

44 nañoi akue oíva ojokoseva chupe; avavénte nomoíri ipo hi'ari.

45 ha tahachi kuera oho ruvicha Hariseo rendápe; ha ko'áva oporandu ichupekuera ¿ Mba'ere piko ndapeguerúi chupe?

46 tahachi kuera Ombohová: ¿Máramo kuimba'e Noñe'ẽi ko kuimba'e oñe'ẽ haicha.

47 Ombohová ichupekuera Hariséo: ¿Peême piko penembotavy aveí.

48 ¿oimepa mburuvicha, térã Hariséo ojerovia'akue Hese?

49 ko'áva tava'ygua yvypora ndoikua'áiva tekorã, ojeharu (malditos son)

50 He'i Nikodemo chupekuera (pe oú akue Hesu rendápe pyhare, heseguákuera):

51 ¿Ohekomégua piko ñane tekorã kuimba'epe, ohendu mbo'yve chupe, ha oikua'ambo'yve hemb'i'apokue ?

52 Ombohová chupe ha he'i hikuái: ¿Ndepiko Galileaygua aveí? Ejatypeka ha ehecha Galileagui máramo nopy'áiha marandu.

53 ha ohopaite peteítei hogakuera.

CAPÍTULO 8

1 Ha Hesu oho yvyty tarumandupe.
2 Pe ko'ejúvo oujevvy tupaope, ha opavave tetãyguakuéra ou hendápe; ha uguapyvo ombo'e ichupekuéra.
3 Uperõ umi escriba ha fariseokuéra ogueru ichupe peteĩ kuña ojetopáva omoakãratĩvo iménape, hna omoĩvo mbytetépe,
4 He'í hikuái ichupe: Mbo'ehára, ko kuña kóva ojejuhu ombotavy javete iménape;
5 Ha Moisé hembiapokaupýpe okuái oreve rojapi haña itápe peicha ojavópape: Mba'epa, nde ere?
6 Peicha niko he'í hikuái oipy'a ra'ã haguante ichupe, ikatu haña ombotavy ichupe. Hesu katu ojái yvype ohai pe ikuãme, nohendúiramoguaicha ichupekuéra.
7 Oporandu mantereĩgui hikuái, oñakãrapu'ã ha he'í ichupekuéra: Pe ñangaipa'yva pende apytépe rãevete tojapi itápe ko kuñame.
8 Ha ojavyvvy jevy ohai haña yvýre.
9 Ohendúvo hikuái upéva, ojeipy'apokoĩgui osẽ jo'a peteĩ teĩ, osẽ ñepyrũ umi itujavéva ipahaitépeve. Ha opyta upépe Hesu año, ha kuña oñemoñembo'y va'ekue mbytépe.
10 Oñakãrapu'ã Hesu, ha ndohecháivo avavepe, terã pe kuña añope, he'í chupe: Kuña, moõ oiko oĩ umi oñemoĩva'ekue nderehe? Mavavéva piko nanekondenai?
11 Ndaiporigui kuimba'e jeiporavopy ñandejandi.
12 Opaite umi oñembohembapo rai va'ekue oikuaa rire pe tekora, oñembohovake vaerã tekore.

13 Ndaha'ei niko umi ohendueteva tekora jaiopotimbaha Ñandejara renondepe, umi ojavova avei tekora oñemomarangatuta,
14 Ombohováí Hesu ha he'í ichupekuéra: Ajechukáramojepe che jeheguiete che, che kuaakapy añete, aikuaagui momaguipa aju, ha mamopa aha; peê katu ndapeikuaai mamoguipa aju, ha mamopa aha.
15 Peê niko pende ro'orente pepiromo'ãnga, che katu avavépe namo'angáiri.
16 Che aporomo'angáro, che mo'angamby hi'añetê, ndache'añoĩrupi che, terã Che ha Che Ru che mboúva'ekue.
17 Oĩ avei jehaipyre peê tekora me mokõi kuimba'e Techahard ñe'ê añeteha.
18 Che ha'e pe ame'êva techahare che jehegui; ha pe Ru che mbouva'ekue ome'ê Hechaukare che rehe.
19 Uperamo he'í hikuái ichupe: Mamopiko iome nde Ru? Ombohováí Hesu: Ndacheikuaai niko ni chéve, che Rupe avei peikuaava'erãmoã.
20 Ko'ã ñe'ê ko'áva oñe'ê Hesu pe tupamba'eryru oĩháme, tupaópe oporombo'era hina; ha avavete ndopu'ãi hese, noguahêire gueteri ijave.
21 Uperõ Hesu he'í jey ichupekuéra: Che niko ahata, ha peê che rekata, ha pende angaipápe pe manota; ko che ahatahápe, peê ndaikatúmo'ãi peju.
22 He'í uperõ umi Hudio: ojejukáta mba'e piko ijupe, ajeve he'i: Cheahatahápe peê ndaikatúmo'ãi peju?
23 Ha he'í ichupekuéra: peê niko yvypegua, cha yvategua; peê niko ha'e yvypora, Che nda ha'ei yvypóra?

24 Upévarehe ha'e peême pemanotaha pende angaipápe; peguerovia'yramo Che Ha'eha, pende angaipápe pe manota.

25 He'i hikuái ichupe: Ava piko nde? Ha he'i ichupekuéra Hesu: Pe ñepyrûha guive voi ha'eva aina peême.

26 Heta mba'eko areko pende rehe ha'e ha ahekoja hagua; upe che mbouva'ekue niko ha'e añetegua; ha Che, ahendúva'ekue Ichugui, upéva añe'ê yvórape.

27 Ha'ekuéra katu ndoikuaái Tuva rehe oñe'êha hina.

28 Uperamõ Hesu he'i ichupekuéra: Pemopu'ãha árape kuimba'e Ra'ype, uperõ peikuaata Che Ha'eha, ha mba'eve ndajapoia chehegui; terã Che Ru che mbo'e haguéicha, upéicha añe'ê ko'ã mba'e.

29 Ha pe che mbouva'ekue, chendive oî; ndacherejairi che año pe Tua, che ajapo rupi tapia upe ha'eoipotáva.

30 Oñe'êramo ha'e ko'ã mba'e, heta ojerovia Hese.

31 Uperamõ he'i Hesu umi Hudio ojerovia va'ekue Hesépe: Peê pe pyta ramo che ñe'ême, añetahápe peê che remimbo'eta;

32 Ha peikuaata pe añetegua, ha pe añetegua penemosãsota.

33 Ombohováí chupe hickuái: Ore ha'e Abraham ñemoñare, ha maramo ndoipori avave rembiguáiramo. Mba'eicha nde ere: Penesasõta?

34 Ombohováí ichupekuéra Hesu: Añete, Añete ha'e peême: opa ojavova angaipa, angaipa rembiguaiha.

35 Ha pe tembiguái ndopytái ógape apyre' ymeguarã; pe Ta'yra katu opyta apyre'ymeguara.

36 Upéicha, pe Ta'yra penemosãsorõ, añetehápe penesãsóta

37 Aikuaa niko peê Abraham ñemoñareha, upéicha ramo jepe peñeha'ã che juka haña, che ñe'ê ndajáigui pende pype.

38 Che niko añe'ê upe che Ru ypýpe ahechava'ekue; ha peê katu pejapo pehechava'ekue pende ru ypýpe.

39 Ombohováí ha he'i hikuái ichupe: Ore ru ha'e Abraham. He'i ichupekuéra Hesu: Abraham ra'y rire peê, pejavova'erãmo'ã Abraham rembiapokue.

40 Aña katu peê peñeha'ã che juka haña, che kuimba'e añe'êva peême pe añete, pe ahenduva'ekue Ñandejáragui; Abraham ndojapói va'ekue péicha.

41 Peê ningo pejapo pende ru rembiapokue. Upérõ ombohováí ichupe hikuái: Ore ndaha'úi mena'ỹ ñemoñare; ore Ru ko peteí, ha'éva Ñandejára.

42 Uperõ Hesu he'i ichupekuéra: Ñandejára ha'e rire pende Ru, añetehápe che rayhuva'erã mo'ã, Che Ñandejáragui asê, ha aju haguére; Ndajúi niko chejeheguínte, Ha'ete chembou.

43 ¿Mba'ére piko ndapehechakuaái ko che ñe'ê? Ndatúigui pehendu che ñe'ê.

44 Peê ningo ha'e aña ra'y, ha upe pende ru rembipota pejavose; ha'e niko porojukaháva ñepyrûha guive, ha ndopytái pe añetépe ndaiporigui ipype añete. Oñe'ê ramo japu, ijeguiguiténte oñe'ê, ijapúgui ha ha'e japu ru voi.

45 Ha che ha'e rupi peême añetegua, ndachegueroviái.

46 ¿Pende apytépe máva ohechaukáta chéve che angaipaha? ha ha'éro añetegua, mba'ére peê ndachegueroviái?

47 Pe Ñandejára mba'éva, Ñandejára ñe'ẽ ohendu; upévarhe napehendúi peẽ, ndaha'éigui peẽ Ñandejára mba'e.

48 Ombohováí upérõ umi Hudío, ha he'i ichupe: Ndoró'e porãí voi piko ore, nde samariayguaha, ha reguerekoha demonio?

49 Ombohováí Hesu: Che ndaguerekói demonio, amoherakuã porãnte che Rúpe; ha peẽ nachemoherakuã porãí.

50 Ha che ndahekái che verapy, oime ohekáva ha ohekojáva.

51 Añete, añete ha'e peẽme, upe ojapóva che ñe'ẽ máramove ndohechamo'ãi mano.

52 Upérõ he'i umi Hudío ichupe: aãa roikuaa reguerekoha demonio. Abraham niko omanova'ekue ha profetakuéra avei; ha nde ere: Pe ojapóva che ñe'ẽ máramove ndohechamo'ãi mano.

53 Nde piko mba'e guasuve ore ru Abrahamgui, omanova'ekue? avei profetakuéra omanova'ekue. ¿Mba'e piko rejejapo ndejupe?

54 Ombohováí Hesu: Che añemboverapýrõ chejupe; che verapy ndaha'éí mba'eve; Che Ru ha'e pe chemboverapýva; pe peẽ pejéva pende Járaha.

55 Ha peẽ ndapeikuaáiri ichupe; Che katu aikuaa ichupe, ha ha'érõ ndaikuaaiha ichupe, chejapúta peẽ pendejapuháicha, Che katu aikuaa ichupe, ha ajapo iñe'ẽ.

56 Pende ru Abraham ko ovy'ava'ekue ohechávo che ára; ha ohecha ha ovy'a.

57 He'i ichupe upérõ umi Hudío: Ne'íra gueteri eguereko po pa ary, ¿ha piko rehecháma Abrahámpe?.

58 Hesu he'i ichupekuéra: Añete, añete ha'e peẽme: Abraham oiko mboyve Che ha'e.

59 Ohꞑpi hikꞑái ꞑpévo ita ojapi haḡꞑa ichꞑpꞑ; Hesu katu oguari ichuguikuéra ha osẽ pe tupaógui imbytepekuéra rupi, ha upéicha ohasa.

CAPÍTULO 9

1. Ohasavo Jesu, ohecha peteî kuimba'e ohecha'yva hekove ypy guive.
2. Ha hemimbo'ekuera oprandu chupe upeicha: mbo'ehara, mava ñangaipa koa terâ itua kuera, omoheñoiva tekove ohecha'yva.?
3. Ombohovai Jesu: ndaha'ei ñangaipagui koa, terâ itua kuera; â mba'e oiko ojekuaa hagua Ñandejara rembiapo hese.
4. Tekoteve ajapo tembiapo chembouva ajapo hagua
5. Upeicha aimé arapyre, che ha'é tesapé arapyre.
6. He'í rire ã mba'é, o'ndyvú y'vype, ha o'japó tuju hendydivé, ha o'moná pe tuju o'hecha'yva resapé.
7. Ha he'í chupé: te rehó, e'johei ý'no'óha Siloé pe gua (ñemyesakame he'í se va, temimbo'ú). O'ho upei, o'je johei, ha ojevyvo o'hechama.
8. Hupeicha umí tava ý'gua, ha umí oikuava ndo hecha'i hagué, he'í hikuai: ¿nda ha'ei pea pe o'guapy hape o'mba'é jerureva ekue?
9. O'í he'í va : ko'á ha'é; ha ambu'é: chupé o'joguà. Ha'é he'í: che ha'é.
10. Ha'é kuera he'í chupé : ¿ mba'é icha rupivé ko'anga re hechà?
11. Mbohovai ha'é ha he'í: ko kuimba'e hérava Kiritó o'japó tuyu, ha o'monà che resare, ha he'í cheve: te rehó ý'no'óha Siloé pe gua, ha é'johei, ha a'ha a'jejohei, ha aipyhy Tesa.
12. Uperamo oporandú chupé hikuai: ¿mo'ô oimé ha'é? Ha'é he'í : ndaikuai.
13. O'gueraha hikuai fariseos rendape upé o'hecha'yva ekue.
14. Upé ara ha'é sábadó o'japóro guarê Kiritó pe tuyu ha o'hesà pe'à i'chupé.

15. O'porandú, jevy, chupé umí fariseo ave'í mbaeichapa rehecha jevy. Ha'é he'í i'chupekuera: o'mo'í pe tuju che resare, a'johei, ha a'jecha.
16. Upéramo Fariseo apyte guà he'í: ko kuimba'e nda ha'ei Ñandejara mba'é, upevare ndo ñungatui ara guasu pytu'u ha. Ambu'e ave'í he'í: ¿ mba'eicha rupivé pete'í kuimba'e i'ñangaipava ojapo ava techauka? Ha ojoavy hape oimé hikuai.
17. Upei katu oporandú jevy pe o'hecha'yva ekuepe: ¿nde, mba'é eré pe nde resapeáva ekuere? Ha'é he'í, ha'é Profeta.
18. Ha umí Judío kuera ndo gueroviai o'hecha hagué, ha oipyhy hagué pe techa, o'henoipeve túa kuera upé oipyhy akue pe techa.
19. Ha o'porandú hikuai, ha he'í: ¿ha'é koa pe nde memby, upé pe Jeva heñoi hague techa ý're? ¿mba'éicha, rupí, ó'hechà ko ãnga?
20. Ombojovai tua kuera, ha he'í hikuai: roikua koa o'remby ha, ha heñoi hagué techa ý're;
21. Ha ko'ãnga mba'éicha rupivé o'hecha, ndoroikuai; ha màva o'hesà pe'à chupé, ore ndoroikuai; hekove ara pukuma, pe porandu chupé; ha'é ó'ñe'éta i'jehé.
22. Upecha o'ñe'e tua kuera o'kyhyjé rupí Judío kueragui; angé Judío kuera pete'í ñe'ê pe ó'me'é mandu'à omohêsakaramo ha'é ha Kiritó, ó'ñemosé vaerá sinagogagui.
23. Upevare he'í tua kuera: hekove orekó, pe porandu i'chupé.
24. Upevare o'jenoí jevy hikuai upe o'hecha'yva ekuepe, ha he'í hikuai chupé: embotuicha Ñandejara pe; oré roikuà pe kuimbaé angaipavora.

25. Ha'é o'mbohovai ha he'í : oimeramo angaipavora, ndaikuai; pete'í mba'é aikua'à, nda hechai pyré, koãnga ahecha.

26. Ha he'í jevy hikuai:¿mba'é o'japó nderehe? ¿mbaeicha nde resàpeà?

27. Ha'é o'mbohovai chupekuera: angé ha'ema pe'éme, ha nda pe hendui; ¿mba'ere pe hendusé jevy? ¿pe ikose ave'í pendé hembiguairamo?

28. Uperamo moñemyró i'chupé, ha he'í hikuai: nde ha'é hembiguai; ha oré Moisés tembiguai ha'é.

29. Oré roikuà Ñandejara o'ñe'e hague Moisés pe; ha kova ndoroikuai mamogui gua.

30. O'mbohovai pe kuimba'e, ha he'í: añeté, mba'é hesàpyrã kova, pendé ndapeikuai mamogua, ha cheve che resá pe'à.

31. Ha jaikuá Ñandejara ndo hendui i'ñangaipá vape; upecha ave'í magmava o'kyjyjeva Ñandejaragui ha o'japova hembipota, upevape o'hendú.

32. Iñepyrumby arapype ndo ñehenduiva ekue pete'í magmava o'poro hesá pe'ava umí o'hecha'yva heñoigui ve.

33. Ko kuimbae nda haéiramo Ñandejara'iguá, mba'é ve ndeikatuiva aramo'á o'japó.

34. O'mbohovai ha he'í hikuai: nereñoigüivé paite nde angaipa, ¿ha nde ore mbo'éta? Ha o'mosé chupé hikuai.

35. O'hendú Kiritó o'mosé hagué chupé hikua; ha ojuhú chupé ha he'í ¿reguerovia nde ñandejara ra'ýpe?

36. O'mbohovai ha'é ha he'í: Mava ha'é, kara'í, aguerovia hagua i'chupé?

37. Ha Kiritó he'í chupé : re hechama, pe oñe'eva nde ndive, upeva ha'é.

38. Ha he'í chupé : aguerovia, kara'í; ha o'hecharamó chupé.

39. Ha he'í Kiritó :py'à guapyrã che aju ara pyre, umí ohecha'yva, yo hecha; ha umí o'hechava, to hecha'y.

40. Uperamo nda hetai umí fariseos apytegüi oimeva hendive, o'henduramo , he'í hikuai:¿Ore upecharamo ndorohechai ave'í?

41. Kiritó he'í chupe kuera : oimero nda pe hecha'i, nda pe rekoi ara mo'á angaipa; ha ko'angã pe jéramo: rohecha; pende angaipa o'pytá.

CAPÍTULO 10

1. Añete hape añete hape ha'e peeme:pe oike'yva ovecha kora roke rupi,tera ojupiva ambueicha umiva ha'e mondaha ha tekomoñai.
2. Jepe upe oikeva upe oke rupi upeva ha'e pe ovecha rerekua.
3. Ha koa pe katu oipe'a okere oñangarekova,ha oguenohe chupekuera okape.
4. Ha onohemba voi ovecha teeve,oho henondera kuera;umi ovecha oho hapykueri oikuaa rupi iñe'e.
5. Jepe umi oikuaa'yva rapykueri ndohomo'ai,tera okañymba uvei chugui;ndoikuaairupi pe oikua'yva ñe'e kuera.
6. Ko'a ñe'e mbojojaha he'i chupekuera Hesu;ha'e kuera katu ndohechakuaai mba'epa ko he'iseva chupekuera.
7. He'i jey chupekuera Hesu: Añetehape,añetehape ha'e peeme:Che ha'e py oke ovechapegua.
8. Opa umi ouva'ekue che mboyve,mondaha umia ha tekove moñai;ha ndohendui vaekue chupekuera umi ovecha.
9. Che ha'e pe oke;che rupi oikeva,ha'eta ppsyrombyre;ha oiketa,ha oseta,ha otopata kapi'ipe.
10. Umi mondaha ningo ou oporomonda hagua ha oporojuka hagua ha oporohundi hagua;che katu aju piekove jey hagua,ha pereko hagua teta heta porã.
11. Che ha'e pe mymba rerekua pora;pe mymba rerekua pora henove ome'e umi ovecha kuerare.
12. Jepe umi virure omba'apova,ha ndaha'eiva umi mymbarekua,umi ovecha kuera peha okañy,ha umi aguara guasu oipe'a umi ovechakuerape ha omosarambipa.

13. Upeicharo umi virurehe omba'apova okañy,ha ndoñangarekoi umi ovecha kuerare.
14. Che ha'e pe mymba rerekua pora ha oikuaa che ovechakuera pe,ha chemba'evaguive cheikuaa.
15. Ramo pe Tua cheikuaa haicha,peicha avei che aikuaa pe Tuape; ha amoi che rekove pe ovechakuerare.
16. Avei aguereko ambue ovechakuera ndaha'eiva ko korapypegua;umiva avei agueruva'era ha ohenduta che ñe'e,ha oita petei mymba atyra,ha petei mymba rerekua.
17. Upeare che rayhu pe Tua,mba'ere che amoi che rekove,ojagarra jey hagua.
18. Mavave ndoipe'ai chehegui,tera che rupi voi amoi vaekue.Areko puaka amoi hagua,ha areko puaka ajagarra jey hagua.Ko tembiapoukapy ñemoguahe che Tuagui.
19. Ha oñepyru jeyyoiko joavy umi Judio guakuerandi ko'ava ñe'e rehe.
20. Ha heta ãa apytepe he'imiva:Aña oguereko,ha upeare itarova,ma'era piko pe hendu ichupe?.
21. Ambue he'imiva:ko'a ñe'e ndaha'ei mba'e pochy rerekoha guigua:Ikatuta piko gua'u pe aña ohesape'a pe ohecha'yva pe?.
22. Ha umia umi arape ojeguero hory Jerusalempe arete guasu kuave'emby rehegua ha ara ro'y upero.
23. Ha Hesu oiko va'era pe tupao rupi ha pe Salomón oke rupi.
24. Ha oñembojere hese umi Judio kuera ha he'i hikuai:Arake peepa ore guanguekoita pe ore anga?.
25. Oimeramo nde ha'e pe Cristo,ere pora oreve jepeajaipe

26. Hesu ombohovai chupekuera:Ha'ema niko peeme ha ndapegueroviai;umi tembiapoeta che ajapova che Tua rerape umia ome'e mombe'upy che rehe.

27. Tera pee kuera ndapegueroviai,mba'ere ndaha'ei ruoi che ovecha,ha'e hagueicha peeme.

28. Che ovecha kuera ohendu che ñe'e ha che aikuaa chupekuera ha che muña.

29. ha che ame'e chupekuera tekove apyre'y ha ndomanomo'ai araka'eve ha avave ndaikatumo'ai oipe'a che Tua pogui.

30. Che ha che Tua peteinte ore.

31. Uperamo umi Judio kuera ojagarra jey ita ojapi hagua chupe.

32. Ombohovai chupe kuera Hesu:Heta tembiapo iporava ahechauka peeme che Tuagui,ha maaitea pe tembiapogui pa che ita'api?

33. Ha ombohovai ichupe umi Judio kuera,he'iramo:Ndaha'ei nde rembiapo poragui ro ita api yro ko'a (blasfemia);ha mba'ere,nde ha'e hape kuimba'e,ere ndejehe Ñandejara.

34. Hesu ombohovai chupekuera:noiripiko haipy pee tekorame:che ha'e kuri,ñandejarkuera pee?

35. Ha ejenoi ramo ñandejara ne'e(ha umi ñe'e kuera ndaikatui oñembopy'apy).

36. Ha ndajapoiramo upe Tua rambiapo kuera,ani pe che guerovia.

37. Ha la ajaporamo,tera cheve ndachegueroviai,eguerovia umi tembiapokuera;ikatu kuaa hagua reikuaa ha reguerovia pe Tua oiha chepype,ha che ipype.

38. Ha ambue jevy oñeha'a ojagarra hagua chupe;ha ha'e okañy ipoguikuera.

39. Ha oho jevy upero Jordan mboypygotyo,pe tekoha mamó ñepyrumby Juan oporomoñapymimi haguape;ha apyta pepe.

40. Ha heta ouva chupe,ha he'iva:Juan,añetehape,ni petei mba'e chapyra ndojapoi,avei opaite mba'e Juan he'i koare,ha'eva añetegua.

41. Ha heta oguerovia hese upepe

CAPÍTULO 11

1. Uperamō hasy hina peteĩ hérava Lázaro, Betaniaygua, Maria táva ha Marta heidy.
2. Corregir
3. Omondo, upéva, heindykuéra Hendape; heika chupe: Karai, upe nde rehayhuva oime hasy.
4. Ha ohendúvo Hesu, he'í: Kóva ko mba'asy ndaha'ei ñemano haña, katu ha'e Ñandejára oñembomba'eguas haña, Ñandejára Ray oñembomba'eguas haña hese.
5. Ha ohayhu hesu Martape, ha heidype, ha ikyvype.
6. Ohenduramo guare, katu, hasyha hina, opyta mokoĩ ára upe tenda oñhaguepe voi.
7. Uperire, kóva rire, he'í hemimbo'ekuérape: Jaha jey Judeape.
8. Hemimbo'ekuéra he'í ichupe: Rabi, ko'aga umi hudíokuera nde jukase itápe, ha ehoye amo?
9. Ombohováí Hesu: Ndoguerekói ára mokoĩpa aravo? Katu mayma oikóramo ára aja, noñepysangái, ohecharupi tesape ko yvóragua.
10. Katu mayma oikóramo pyharejave, oñepysanga, ndaipóri rupi tesape ipype.
11. Ko'ã mba'e he'í Ha'e: ha kóva rire ichupekuéra: Ñandangirũ Lázaro ok; ha chaha amombay haña pe jekégui.
12. He'í uperamō hemimbo'ekuéra: Karai, oiméramō oke hesãi va'erã hina.
13. Kóva katu he'í kuri Hesu ñemano rehe; ha ha'ekuéra oĩmo'a oñe'ẽ pe jepytu'u jekegui.
14. Ha uperamō Hesu he'í chupekuéra tesakã porãme: Lázaro omano;
15. Ha avy'a penderehe, che naimeihaguere p p, p g rovia haña; jaha ha' oñhap
16. Upéro he'í tomá, oje'eva ichupe Ririmo, ñirîguérape: Jaha avéi mande, ñamanohaña hendive.
17. Oñuahêvo, Hesu, ojuhu oĩmahague ha'e tyvype irundy ara.
18. Ha Vétania niko Herusalêgui opyta ãgui pa PO etário rupinte.
19. Ha heta hudio oura'ehikuái Marta ha María rendape, omo'angapyhy haña ikyvvy manonguere.
20. Upemaro Marta, ohendúrõ Hesu ouha, osê ohuvaitivo; Maria katy opyta oguapy ogape.
21. Ha Marta he'í Hesupe: Karai, reime rire KO'ape, Che kyvy nomanomo'ái rakáe.
22. Peicha ave'í aikua'a opavave ejuréva Ñandekarape, Ñandejára ome'êta ndéve.
23. Hesu he'í chupe: Nde kyvy oikovejevýta.
24. He'í chupe Marta: Che aikua'a oikoive jevýtaha pe jeikovehape, para pahape.
25. Hesu he'í chupe: Che ha'e pe Jeikoveha ha pe tekove; ojeroviáva che rehe, omanorámo jepe oikoveta
26. Ha opavave oikova ha ojeroviáva cherehe, nomanomo'ái apyre'y guarã. Ejeroviapa upéva?
27. He'í ichupe: hẽ, karai, che arovia nde ha'eha Kirito, Ñandejára Ra'y ouva'ekue ko yvórape.
28. Ha he'irõ kóva, oho ha ohenói ñemiháme itykéra Mariape, he'í ichupe: Mbo'ehára oĩme ko'ape ha nerenoí.
29. Ha'e, ohendúvo upeva, opu'a pya'e ha oho Hendápe.
30. Hesu niko noñuahẽi gueteri upe tava'ipe, ha oĩ hina kuri pe Marta ohuvaiti haguepe chupe.
31. Uperõ umi Hudíokuéra oĩva'ekue hendive ógape ha omo'angapyhýva ichupe, ohechávo, he'ivo: Oho tyvype hasẽ haña upépe.

32. Ha oguahêramo María Hesu réndape, ohechávo chupe, oñesu ipy renondepe, ha he'í ichupe: Karai, reime rire ko'ape, nomanomoái raka'e che kyvy.

33. Hesu uperõ, ohechávo hasêha, ha umi Hudíokuéra ouva hendive, hasêva avei, hi'ãpype ha iñangekói.

34. Ha he'i: Mamópa pemoĩ ra'e? he'i ichupe hikuái: Karai, eju ehecha.

35. Hesu hasê.

36. Upéramõ umi hudíokuera he'i: Pemañamina mba'eichaitépa ohayhu ra'e chupe!

37. Ha he'i umi mbovy: ndikatúi piko kóva, pe hesatũvape ombohecha jey va'ekue, ojapo avei kóva omano'y hañua?.

38. Ha Hesu, ipy'ahê jevy iñangapýpe, oho pe tývype. Peteĩ Itakua, ha oreko peteĩ ita hi'ári.

39. He'i Hesu: Peipe'a pe ita. Marta, pe omanova'ekue reindy, he'i ichupe: Karai, inéma, irundy árama hague.

40. Hesu he'i ichupe: Nda'ei piko ra'e ndeve regueroviaramo, rehechata Ñandejára reko jajaipa?

41. Upémaramõ oipe'a hikuái pe ita oñemoĩ hague pe omanóva: Ha Hesu ohupivo hesa, he'i: Che Ru, aguije ame'ẽ ndeve cherenduhaguere.

42. Chãaikãaa voi tapiaitãchãrãndãha; ko yvypóra rehehapente ha'e, oguerovia hañua hikuái nde chembouha.

43. Ha he'ipávo ko'ã mba'e, ojerure hatã: ¡Lazaro, eju okape!

44. Ha pe omanova'ekue osê, ipo ha ipy ojejokuapa; ha hova ojejaho'i ty'aimokãvape. Hesu he'i ichupe: Pejora, ha peheja toho.

45. Upeicharõ heta umi hudíokuéra ouva'ekue Mariape, ha ohechava'ekue Hesu ojapova'ekue, ojerovia Hese.

46. Ambue chuguikuéra katu oho fariseokuéra réndape ha he'í ichupekuéra Hesu ojapova'ekue.

47. Upéicharõ avare ruvichakuéra ha fariseokuéra oñemyaty conciliope, ha he'í hikuái: Mba'ê jajapóta? Ko kuimba'ê heta techapyrã ojapo hague.

48. Rohejárõ chupe peicha, opavave ojeroviata hese; ha outa romanokuéra oipe'ata ore tenda ha ore retã.

49. Upéramõ Caifás, peteĩ ichuguikuéra, avare guasu upe ary, he'í ichupekuéra: Peẽ napeikuaái mba'evete.

50. Ndapehechakuaái iporãveha hina ñandeve peteĩ karia'y omano táva rehe, ha ani opavave távape omano.

51. Ha kóva nahe'í ijeheguínte; ha katu ha've rupi ha'ê avare guasu upe arypegua, oprofetiza Hesu omanotaha távarehe;

52. Ha ndapetávarehe añonte, katu ombyaty hañua peteĩme Ñandejárra'ykuéra oĩva'ekue sarambihápe.

53. Upeicha katu, upe ára guive oñoporandu oñondive ojukahañua chupe.

54. Upévare, Hesu ndoikoveimai ojehechaukápe hudíokuéra apytépe, katu oho upégui pe yvy oĩva táva'ỹ ypýpe, peteĩ táva hérava Efraínpe; ha opyta upépe hemimbo'ekuéra ndive.

55. Ha upe pákã hãdíokãera mba' ãiñagãma; ha heta upe yvypegua ojupi Jerusalénpe pákua mbovyve, oñemopotĩ hañua.

56. Ha oheka hikuái Hesúpe, ha oĩvo hikuái tupaópe, ha oje'ê ojupe hikuái: Mba'ê peimo'á? Ndoumo'ai aretehápe?

57. Ha avare ruvichakuéra ha fariséokuéra ome'ê va'ekue tembiapoukapy, oimêramo

mayma oikuaa moõpa oĩ, omombe´u haãua,
oipyhy haãua chupe hikuái.

CAPÍTULO 12

1 Upemarõ Ñandejara, poteî árape paskua mboyve,ou Betaniape, upepe oí akue Lázaro,pe omanóva'ekue,upe omoingovejevy akue omanóva apytégui.

2 Ha chupe ojejapo upépe peteî karupyharegua; ha Marta omoî mesápegua; ha Lázaro ha'e peteî umi oîva oguapyhápe mesápe Hendive.

3 Upemarõ Maria ojapyhy peteî libra ñandy hyakuãva nardoitégui, umi hepyvéva rehegua,ha oipychy Ñandejara pyre,ha omokã iñakãraguépe;ha pe óga henyhê upe ñandy ryakuã asyetégui.

4 Upemarõ he'i peteîa hemimbo'ekuéragai, Judas Iscariote, Simón ra'y,ku ome'êta va'ekue chupe.

5 ¿Mba'ére ko ñandy hyakuãva ndajahepyme'êi mbohapy pasu denariore,ha ñame'ê umi imboriahúvape?

6 Ha he'i koa,ndaha'êi oguerékógui ñangareko mboriahu kuéragai;aga katu imondágui,ha oguereko ijehe pe vosa,ha ogueru umi ojepoíva'ekue ipype.

7 Upemarõ Ñandejara he'i: Eheja; che ñeñotyha ára peguarã oñongatu koa.

8 Mboriahukuérape tapiate pegueroko penendive,aga katu cheve namemeî pechereko.

9 Upéicha heta àva judío apytégui oikuaa Ha'e oîha upépe; ha ou hikuái ndaha'êi Ñandejara rehehápe, aga katu ohecha hagua Lázaro-pe, upe omoingovejevy va'ekue omanova apytégui.

10 Aga katu umi Mburuvicha guasu pa'i kueraguava oporandu ojuka hagua avei Lázaro-pe.

11 Ha katu ha'e rupi, heta judío apytegui oi ojeíva ha orovia Ñandejara rehe.

12 Pe ára rire, heta yvorayguakuéra ouva'ekue aretehápe, ohendúvo Ñandejara ouha hina Jerusalén pe,

13 ojapyhy karanday rakã, ha osê ohuguaitî hagua chupe,ha he'i joa hikuái: ¡Hosanna! ¡Marangatu pe Mburuvicha guasu Israel guape, ko ouva Tupã rérape!

14 Ha ojuhu Ñandejara peteî chavurro'i, ha ojupi hi'ári; jehaipyrépe oîhaicha:

15 Ani ekyhyje Sión rajy: Aga ko'ape nde Ruvicha Guasu ou, oguapyhápe mburika memby'i ári.

16 Ko'ã mba'e ndoikuaai hemimbo'ekuera ñepyrura; katu Ñandejarape oñemboyvatevo, upemarõ imandu'a hikuái ko'ã mba'e oîma hague jehaipyrepe Hese rehegua, ha ojapo joaha hikuái ko'ã mba'e.

17 Ha umi yvypora oiva hendive ohenóiroguare Lázaro-pe tyvygui,ha omoingovejevy omanova apytegui, ome'ê iñe'ête.

18 Avei ko'ã mba'ere umi yvyporakuera ou ohuguaitî hagua ichupe, ohendu rupi Ha'e ojapoha kuri ko Mba'e hechapyrã.

19 Ha katu umi fariseo he'i ojupe: ¿Pehechápa mba'eve ndapehupytyiha? Aga ko'ape yvora ojo Hapykueri.

20 Ha oí kuri griegoKuera apytegui ojupiva'ekue ohayhurasu hagua pe aretepe.

21 Ko'ã katu, oñemoagui Felipe rendape, ha'e hija Betsaida Galilea-pegua, ha ojerure asy hikuái, he'ivo: Karai, roipotaitenga'u rohecha Ñandejarape.

22 Felipe ou ha he'i ko'ã mba'e Andrés-pe; ha upéi Andrés ha Felipe he'i ko'ã mba'e Ñandejarape.

23 Aiporamo Ñandejara ombohovai, he'ivo: Aga oguahé ku aravo pe Ta'yra Kuimba'ere oñembotuicha va'eraha.

24 Añete, añetehape ha'e peeme, ku avati ra'yi ndo'airamo yvype ha omano, opyta ha'eño; katu omanoro, ogueraha heta hi'a.

25 Pe ohayhuva hekove, upeva okañyta, ha PE ndaija'eiva hekore lo yvorape, teko apyre'y oñongatuta.

26 Oí ramo oimerae imyre'yva cheve, tachemuña; ha aihape, upépe oita avei che jekuiahare. Oiramo cheve guara ojejokuaiva, Che Ru ombojeroviata chupe.

27 Ko'aga oñemyangekoi che anga; ¿ha mba'e ha'eta? ¿Che Ru, chepysyro lo aravogui! Katu koara aju kuri lo aravo.

[8:05, 23/8/2019] +595 981 210308: 28 Che Ru, embotuicha nde rera. Upemaro ou peteî ñe'ê yvagagui, he'iva: Ambotuicha kuri, ha ambotuicha jeyta.

29 Ha umi yvorakuera oiva upépe upe jave, ha ohendu kuri, he'i peteî sunu Hagueha. Ambue he'i: Peteî Ángel oñe'e chupe.

30 Ombohovai Ñandejara ha he'i: Ndoui ko ñe'e Che rehehape, ha katu penderehahape.

31 Ko'aga ha'e pe tekojoja lo yvorape; Ko'aga pe ruvicha yvorapeguava oñemoseta okape.

32 Ha che, añemopu'aramo yvygui, opavavepe agueruta cheve chete.

33 Ha koa he'i oatoivo mba'e manogui omanotaha.

34 Atygui ombohovai ichupe: Ore rohendu kuri leikueragui, Kirito opytaha tapiate peve: ¿Mba'eicha, katu, ere nde katmete voi Tayra Yvypora oñemopu'a vaeraha? ¿Mavapa ko Tayra Yvypora?

35 Upéicharo Hesu he'i ichupekuera: Gueteri sapy'aminte oi tesape pendeapytepe; peiko peguereko aja tesape, ani pemo'ayrõ oguahé pytû; oikova pytumbye, ndoikuaai mo'opa oho.

36 Peguereko ajaiti tesape, peguerovia upe tesapere, ha'e haguaicha tesape tayra. Ko'ava mba'e omombe'u Hesu, ha oho, ha okañy chuguikuera.

37 Peicharo jepe Ha'e ojapo kuri hetaiterei mba'eporã henondepekuera, upeichaverõ ndogueroviai Hese;

38 oñekumpli hağua pe ñe'e profeta Isaias rehegua, he'ihape: Karai, mávapa oguerovia oré romombe'uva? ¿Ha mavapepa ohechauka Karai jyva?

39 Upevare ndaikatui oguerovia; peina avei Isaias he'i:

40 Omopytu hesakuera, ha omohata ikorasõ, ani hağua ohecha hesarupi, ha noikumbyi hağua ikorasõ, ha ojevuhagua, ha che amonguerata.

41 Ko'a mba'e he'i Isaias ohecharõ guare pe hekomimbipa (gloria) ha oñe'ê Hese rehegua.

42 Umia rupive, heta avei principikuera oguerovia Hese; fariseokuera kausare nomombe'ui, ani hağua oñemose tupaogui.

43 Peina ohaihu hetave yvypora ñemomba'eguasú, que la gloria de Dios (puse en castellano)

44 Hesu ojerureasy ha he'i: Pe ogueroviava cherehe, ndaha'ei cherehe ogueroviava, tera pe che mbouva'ekuehe.

45 Ha pe cherechava, ohecha pe chembouva'ekuepe.

46 Che, pe tesape, aju ko yvyporape, opavave hağua upe ogueroviava che rehe ani opyta pytume.

47 Ha oimērō oiva ohenduva che ñe'ē, ha ndogueroviai, che ndahusģamo'ai; ndajui ahusģa haģuā yvypora, tera pysyro yvyporape.

48 Pe che rechasava, ha omoguaheyva che ñe'ē, oguereko ohusģatava chupe, pe ñe'ē che añe'ēvaekue, koa ohusģata chupe upe ara pahape.

49 Peina che ñaņe'ēi cheheģuinte; tera Tuva chembou va'ekue, Ha'e ome'e cheve (mandamiento) che ha'evaerã, ha pe añe'ē vaerã.

50 Ha aikuaa pe (imandamiento) tekove opa'yva; upevare, pe che ha'eva, upeicha Tuva he'i cheve, upeva añe'ē.

CAPÍTULO 13

1. Upe pákua arete mboyve, niko oikuaapype Hesu ouğahēmaha hiára ohasa hağua ko yvóragui Túva rendape, ohayhuhaguéicha umi imba'eva ko yvórape oíva, ohayhu chupekuéra ipahaite peve.
2. Ha pe pytũkaruha opa aja, aña omoimara'e Judas Iscariote, Simõ ra'y, ñe'ãme oipy'ajoyvy hağ̃a ch̃p̃.
3. oikuaapype Hesu Túva omoĩbahague opa mba'e ipópe, ha Ñandejaragui osēhague umi mba'e ha Ñandejarape oho.
4. Opu'ã pe pytũ karuhagui, oipe'a ijao, ha oipyhy mokahã peteĩ, ojeku'akua.
5. Upei omoĩ ña'eme y, ha oñepyrũ ojohéi hemimbo'ekuéra py, ha omokã upe mokāhape ojeku'akua haguepe.
6. Upéramo ou Simõ Pedro rendápe; Pedro he'i ichupe: Karai, nde piko chepyhéita?
7. Ombohováí ichupe Hesu: ko che ajapóva nde ndereikuaapýi ko'ãga, reikuapýta upei.
8. Pedro he'i ichupe: Nde ndachepyheimo'ái araka'eva, ombohováí ichupe Hesu: Ropyhai'yrõ nanapehēnguē mo'ái nde chendive.
9. He'i ichupe Simõ Pedro: Karai, na che py añói, che po ha che akã katu ejohéi.
10. He'i ichupe Hesu: Ijoheipyréva niko tekotevẽ ipýnte ojohéi, ipotimbáma voi; ha pẽ penepotimbáma, nda opavavéi jepe.
11. Ha'e niko oikuaa voi upe oipy'ajoyvýtava ichupe, upevare he'i: Na opávavei pene potĩ.
12. Oipyheipa rire chupekuéra, omonde ijao , ha oguapy jevy upe mesape, he'i chupekuéra: Peikuaápa ko ajapóva?
13. Peẽ niko che renói Mbo'ehára, ha Karai,ha peje porã, che ha'e voi.

14. Cherõ, pende Karai ha Mbo'ehára, poipyhéi, peẽ avei pojopyhéiva'era ojupe.
15. Ame'ẽ niko peẽme tekorã peẽ che ajapoháicha pejapohağua avei.
16. Añete, añete ha'e peẽme: Petembiguái ndaikatui tuichave pe karaĩgui, tera pe temimondo mba'eguasuve hemimondoharegui.
17. Peikuaaro ko'a mba'e, pevy'apavẽ pejapórõ.
18. Nda'opavavéi peẽva rehe ko añe'ēha hina, che ko aikuaa umi aiporavova'akue, oiko hağua pe kuatiapy: Pe ho'úva chendive mbujape omopu'ã che rehe ipyta.
19. Ha'ema voi peẽme ojehu mboyve, ojehuha árape peẽ peguerovia hağua che ha'eha.
20. Añete, añete ha'e peẽme: Omoguahēva che amondóvape, chéve che moguahẽ; ha chéve che moguahēva, omoguahẽ upe che mbou'akuépe.
21. He'ípavo upeicha Hesu, iñanguékói: Añete, añete ha'e peẽme, peteĩ niko che py'ojoyvýtava.
22. Upéramo hemimbo'ekuera oma'ẽjo'á ojuehe, ndoikuaárigui avárepa he'í.
23. Peteĩ hemimbo'é, ojeko hina pyti'á ari.
24. Upévape, ojepoity Simõ Pedro oporandu hağua ichupe aváre pa upe he'í akue.
25. Upe ojekova Hesu pyti'á ari oporandu: Karai máva piko ha'é?
26. Ombohováí Hesu: Upe che ame'ēva mbujape akỹgue, upeva ha'é. Ha omyakỹ mbujape, ha ome'ẽ Judas Iscariotepe, Simõ ra'ype.
27. Ha omokõ rire oike ipype aña. Upéramo Hesu he'í ichupe: Upe ejapótava, ejapo pya'é.
28. Mavavéva upe mesápe oíva'ekue ndoikumbyi mba'erepa he'í chupe upeicha.
29. Oĩ oimo'ava, Judas ogueru rupi upe vosa, Hesu heíha chupe, ejogua umi ñaikotevevã

aríterã; tãrã omãẽ hagã mba'ãmí
mborياهو.

30. Upéramo ha'é, ho'uparire mbujape, osẽ
pya'é; ha pyharéma upéro.

31. Upéramo, ha'é osẽ rire, Hesu he'í: Ko'ãga
hekojajái Kuimba'é Ra'y, ha Ñandejára
hekojajái ipype.

32. Ñandejára hekojajáiramo ipype, Ñandejára
ombohekojajáita ijehe; ha pya'é
ombohekojajáita.

33. Che ra'y kuerami, michiminte aimeta
gueteri penendive. pecherekara; terã
ha'ehagueicha hudíokuérape, peicha ha'é
peẽme ko'ãga: Che ahatahápe, peẽ ndaikatúi
peju.

34. Peteĩ kuipy pyahu ame'ẽ peẽme: Pejoayhu
ojuehe; che porohayhuhagueicha, peicha avei
pejoayhu ojuehe.

35. Upéva rehe oikuaata opavave peẽ ha'éha
che temimbo'ekuera, peguerekóramo mborayhu
ojuehe.

36. Simõ Pedro he'í ichupe: Karai, moõ reho?
Hesu ombohováí ichupe: Che ahatahápe,
ndaikatui cherapykuévo ko'ãga, uperire katu
cherapykuejúta.

37. Pedro he'í ichupe: Karai, mba'ere ndaikatui
rorapykueju ko'ãga? Che rekove amoíta
nderehe.

38. Hesu ombohováí ichupe: Nde rekove emoíta
che rehe? Añete, añete ha'é ndeve:
Ndopuraheimo'ã uruguasu, ha nde
chembotovétama mbohapy jevy.

CAPÍTULO 14

1. Ani ojepyá'apy pe nde korasõ; perovia Ñandejárare, perovia avei cherehe.
2. Che Ruete rógape oĩ heta óga tuicha; ndaha'eirõ upeicha, che ha'eta kuri peẽme. Ahata ambosako'í tenda peẽmeguarã.
3. Ha ahãro ha amobosako'í tenda, ajujevýta, poropyhyta cherehe; che aĩhape, peẽ peĩ avei.
4. Ha peikuaa moõpa aha, ha peikuaa pe tape
5. He'í ichupe Tomás: Karai, ndoroikuaai moõpa reho, mba'eicha, piko, ikatu roikuaa pe tape?
6. Hesu he'í ichupe: Che ko pe tape, pe añete ha pe tekove, avave ndoui che Ruete rendape, ndaha'eirõ cherehe.
7. Chekuaarõ, che Ruetepe avei peikuaata; ha ko'aga rire peikuaa ichupe, ha pehecha kuri ichupe.
8. Felipe he'í ichupe: Karai, ehechauka oreve Túvape, ha'evetama oreve.
9. Hesu he'í ichupe: Heta ára aĩhague penendive, ha ne'ĩra cheikuaa, Felipe? Upe cheve cherechava, ochecha Túvape; mba'eicha, piko, ere nde: Ehechauka oreve Túvape?
10. Nderogueroviai che ha'eha Túvapype, ha Túva che pype? Upe ñe'ẽ che añe'eva peẽme, ndaha'ei chehegui añe'ẽva; terã Túva oikova che pype, Haé ojapo tembiapokuera.
11. Pecheguerovia che ha'eha Túvapype, ha Túva chepype; teko ambuerõ, cheguerovia tembiapoete rupive.
12. Añete, añete ha'e pe'ẽme: Upe chegueroviava, umi tembiapo ajapova ha'e avei ojapota; tuichave ko'ãgui ojapota, che aha haguere che Túvandi.

13. Ha opavave mba'e pejerureva che rérape, kova ajapota; Túvap oñ m'ẽ ha'ẽ a t'kojajai Ta'yrandi.
14. Upe pejerureva che rérape, che ajapota.
15. che rayhuro, pe ñongatu che tekora
16. ha che ajerureta che Rúpe, ha Ha'e ome'ẽta peẽme Pytuvohára, oihagũa penendive opa araitépeve
17. Pe Ñ añeteva, pe yvorayguakuéra ndaikatui oguereko, ndohecháigui, ha ndokuaáigui chupe; peẽ peikuaa chupe; oikorupi penendive, ha oĩta penendive
18. Napohejamoai tyre'y, ajujeyta penendive.
19. Michimiiti hina, ha ko yvóra ndacherechamo'aveima; peẽ katu cherechata, che aikovegui, ha peẽ peikoveta avei.
20. Upeha árape peẽ peikuaáta che aĩha che Rupype, ha peẽ che pype ha chependepype.
21. Pe oguerekova che tekora, ha ojapova, kóva ha'e che rayhuha; ha pe che rayhúva, che Ru ohayhuta ichupe, ha che ahayhuta ichupe, ha ajehechukata ichupe.
22. Húdas he'í ichupe (Ndaha'ei Iscariote): Karai, Mba'eicha rejeikuaaukáta orevente, ha yvórape nahaniri?
23. Hesu ombohováí ha he'í: Pe cherayhúva, ch'ñ'ẽ ojapota; ha ch'R'oha'húta ich'p' ha rojuta hendápe, ha rojapota hendive jaikohaũa.
24. Pe ndacherayhuva, ndojapoi che ñe'ẽ; ha pe ñe'ẽ pehenduva'ekue nachemba'ei, che Ru Ñe'ẽ che mbouva'ekue.
25. Ko'ã mba'e añe'ẽva'ekue aimẽro va'ekue penendive .
26. Pytuvoha, Ñ marangatu, Túva omondótava che rérape, Ha'e opavave penembo'eta, ha penemomandu'ata opa mba'e hañ eva'ekue peẽme.

27. Py'aguapy aheja peẽme, che py'aguapy
ame'ẽ peẽme; ndaha'ei yvóra ome'ẽhaicha, che
peẽme. Ani pejepy'apy, ani pekyhyje

28. Pehendu niko che ha'eha peẽme: Ahata, ha
ajuta penerendape. Pecherayhúro niko
pevy'aiteta, ha'ehaguere Túva rendápe ahata;
che Ru niko mba'eguasuve chehegui.

29. Ko'aga ha'ema peẽme ojehu mboyve,
ojehumaramo, peguerovia haẽgua

30. Nañe'ẽ hetaveimai penendive; oumahinagui
ko yvóra ruvicha; mba'evete jepe niko
ndaguerekoi che pype.

31. Oikuaa haẽgua yvóra ahayhahu che Rúpe, ha
mba'eicha Túva ome'ẽ cheve tekora, peicha
ajapo. Pepu'ã, jahapa ko'agui

CAPÍTULO 15

1 Che ha'e pe Parral teetéva, ha che Ru ha'e upe omba'apóva hese.

2 Opa hovykã cherehe hi'a'ÿva, oipe'a; ha opa hi'áva katu, omopotí, hi'ave haḡua.

3 Peẽ katu penepotĩmbáma pe ñe'ẽ che ha'e va'ekue peẽme rupive.

4 Pepyta cherehe, ha Che penderehe, upe hovykã ndaikatúi háicha oraha hi'a ijehegui, ndopytái ramo pe parral rakãre, upéicha avei peẽ, ndapepytái ramo cherehe.

5 Che ha'e pe parral, ha peẽ p[hov]kã; p[cherehe opytáva, ha che hese, kóva ogueraha heta hi'a, ndaikatúigui cherehe'ÿ mba'eve pejapo.

6 Oĩ ramo opyta'ÿva cherehe, ojeityta ichupe okáp[hov]kãicha, ha ipirúta; ha oñembyaty ichupekuéra, ha ojeity tatápe, ha hendy hikuái. 7 Pepyta ramo cherehe, ha umi che ñe'ẽ opyta ramo pendepype, pejeruréta opa peipotáva guive, ha ojejapóta peẽme.

8 kóvape oñemomba'eguasú che Ru, peguerahávo heta pende'a, ha peẽ taha'e upéicha che remimbo'ekuéra.

9 Che Ru cherayhu haguéicha, upéicha avei che pohayhu va' [k]; p[ta] ch[mbora]húp[

10 Peñangareko ramo cherekorãkuéra rehe, p[тата] ch[mbora]húp[; ch[añangar]ko haguéicha che Ru rekorãkuéra rehe, ha apyta imborayhúpe.

11 Ko'ã mba'e ha'e kuri peẽme, chev'y'a oĩ haḡua pendepype, ha pende'v'y'a oñemohu'ã haḡua.

12 Kóva ha'e che rekorã: Pejoayhu joaite, che pohayhu haguéicha.

13 Avave ndoguerekói tuichavéva mborayhu kóvagai, peteĩ omoĩva hekove iñanguirũkuéra rehe.

14 Peẽ ha'e che angirũkuéra, pejapo ramo che ha'éva peẽme.

15 Napohenóimo'ávéma che rembijokuái, t[mbijok]ái niko ndoik[ái] ijára ojapóva; ch[katu pohenói angirũ, aikuaaukapa haguére peẽme opa mba'e ahendu va'ekue che Rúgui.

16 Ndapecheporavóiri chéve peẽ: Che poiporavo k[ri] p[em]; ha pomoĩ va'ekue peho ha pegueraha haḡua heta pende'a, ha pende'a op[ta] haḡ[a; ikat[haḡ]áicha opa mba'e p[ri]réva g[iv]Túvap[ch]rap[; Ha'e ome'ẽ haḡua peẽme.

17 Kóva pejapóke: Pejoayhu joaite.

18 Yvóra ndaija'úi ramo penderehe, peikuua va'erã cherehe ndaija'úi hague penderehe mboyve.

19 Peẽ yvóragua rire, pe yvóra ohayhu va'erãmo'ã imba'éva; p[ẽ] kat[ndaha]úi rupi yvóragua, upevarangue che poiporavo yvóragui, upévare yvóra ndaija'úi penderehe.

20 Penemandu'a upe ñe'ẽ che ha'eva'ekue peẽme: Pe tembijokuái ndaha'úi mba'e guasuve ijáragui. Chéve ḡuarã oha'ãramo mba'e vai hikuái, peẽme ḡuarã avei oha'ãta hikuái mba'e vai; oñangar[ko] ramo k[ri] hik[ái] ch[ñ]ẽ rehe, oñangarekóta avei pene'ẽ rehe.

21 Opa ko'ã mba'e ojapóta hikuái penderehe ch[rera] r[pi]; ndoik[ái]ig[í] hik[ái] chembouharépe.

22 Che aju'ÿ rire, ha añe'ẽ'ÿ rire ichupekuéra, ndoguerekói va'erã mo'ã hikuái angaipa, ko'áḡa katu ndaikatúi he'i hikuái mba'eve iñangaipa rehe.

23 Upe cherehe ndaija' éiva niko ndaija' éi avei che Ru rehe.

24 Ajapo' ÿ rire ijapytépekuéra tembiapo avave ambue ojapo' ÿva' ekue, ndoguerekói va' erã mo' ã hikáái angaipa; ko' áãga katu ha' ekuéra ohecháma, ha ndaija' éi orerehe hikuái che ha che Ru rehe.

25 Péicha katu kóva oiko ojehu haãua pe ñe' ã oíva ojehaipyre hembiapoukapýpe: reiete ndaija' éi va' ekue cherehe hikuái.

26 Ouha ára katu pe Pytyvõhára, pe che amboútava peẽme Túvagui, pe añete Ñ Túvagui oúva, Ha' e oikuaaukáta chereheguáva.

27 Ha peẽ avei peikuaaukáta, peime haguére chendive ñepyrũmby guive

CAPÍTULO 16

1 Ko'ã mba'e ha'e peẽme ani haũa pejepy'apy.

2 Penemosẽta hikuái umi sinagógagí; ha aví oúta aravo oimeraẽva pendejukáva, oimo'ãta ojapoha tembiapo Ñandejárape ñuarã.

3 Ha ko'ã mba'e ojapóta penderehe, ndoikuaáigui che Túpape, ha chéve upéichante avei.

4 Ko'ã mba'e ha'e kuri peẽme, oũahe vove pe aravo, penemandu'a haũa che ha'e hague pẽm; ko'ã mba'e nda'ei peẽme ñeipyũmbýpe, aimégui penendive.

5 Ha ko'ãga aha chembouva' kẽp; ha maavéva peẽ napeporandúi chéve: ¿Moõ reho?

6 Ha'e haguére peẽme ko'ã mba'e, ñembyasy omyãnyhẽ penekorasõ.

7 Che ha'éma peẽme añetegua: Peẽ peikotevẽ Chaha; ndahairamo kat, pPtvõhára ndoumo'ãi pẽm; aháramo kat, amboúta peẽme.

8 Ha ouvove Ha'e, ohesape'áta yvórape angaipágui, ha tekojojágui, ha ñembojovakégui.

9 Angaipágui, ndoj roviáigí chrh;

10 ha tekojojágui, aha rupi che Túpape ha ndapecherechamo'ãvéima;

11 ha ñembojovakégui, pe mburuvicha ko yvóragua oñembojovakémagui.

12 Aguereko gueteri heta mba'e ha'eva'erã peẽme, ko'ãga katu ndaikatúi pegueraha.

13 Pe Ñ añetete ouvove katu, Ha'e pñsambhýta opa añtgáp; noñe'ẽmo'ãigui ijeheguĩte, oñe'ẽta katu opa mba'e ohendúva rehe, ha oikuaaukáta peẽme umi mba'e oútava.

14 Ha'e chemomba' gãsúta; ognohẽtagí chemba'évagai ha oikuaaukáta peẽme.

15 Opa mba'e pe Túva oguerekóva ningo che mba'; pévarha'ekuri oguenohẽtaha che mba'évagai, ha oikuaaukáta peẽme.

16 Sapy'amive, ha ndapecherechamo'ãvéi; ha sapy'ami jv, ha pchrcháta; ahágí ch Túpape.

17 Upérõ oĩ hemimbo'ekuérava he'íva hikuái ojupe: ¿Mba'e piko ko he'íva ñandéve: Sapy'ami, ha ndapecherechamo'ãvéi; ha sapy'ami jv, ha pchrcháta; ha: Ahágí ch Túpape?

18 Péicha he'i hikuái: ¿Mba'e kóva ko he'íva: Sapy'ami? Ndajaikuaái ko he'íva.

19 Ha Hs oikaa oporandsha hikái; ha he'i ichupekuéra: ¿Peporandu piko peẽ ojupe ko ha'éva'ekue rehe: Sapy'ami, ha ndapecherechamo'ãvéi; ha sapami jevy, ha pecherecháta?

20 Añetehápe, añetehápe ha'e peẽme, peẽ pejahe'óta ha pembyasyta, ha ko yvóra ovy'áta; peẽ katu ndapevy'ái ramo jepe, pende vy'a'y oñemoambuéta vy'ápe.

21 Kuña ningo imemby jave, hasy ichupe, oũahẽgui hi'aravo; immbirkatpĩ mitã, naimandu'avéima pe jepy'apýre, oĩgui vy'a onase haguére peteĩ kuimba'e ko arapýpe.

22 Upéicha peẽ ko'ãga añetehápe peguereko vy'a'y, ha katu pohechajevýta ningo, ha ovy'áta pene korasõ, ha avave ndoipe'amo'ãi pendehegui pende vy'a.

23 Upe árape napeporandumo'ãi chéve mba'eve. Añetehápe, añetehápe ha'e peẽme, opa mba'e pejeruréva che Túpape cheréra rupive, ome'ẽta peẽme.

24 Ko'ãga peve ne'ĩra pejerure cherérape mba'v; pjrr, ha phptýta, pndv a oĩmbaite haũa.

25 Ko'ã mba'e añe'ẽ peẽme ñe'ẽngarandu
 rꞑpivꞑ; ouma ningo aravo ña'ẽmo'ãvéimaha
 peẽme ñe'ẽngarandu rupive, añe'ẽ sakãtagui
 peẽme che Túvarehe. 26 Upe árape pejeruréta
 cherérape, ha nda'úi peẽme che ajeruretaha che
 Túvapꞑpꞑndꞑꞑhꞑ;
 27 Pe Túva voi niko pende rayhu, peẽ cherayhu
 haguére, ha peguerovia haguére che asẽ hague
 Ñandejáragui.
 28 Asẽ Túvagꞑi, ha ajꞑko ꞑvórapꞑ; ha ahꞑja
 jevýta ko yvóra ha aha Túvape.
 29 Umi hemimbo'ekuéra he'i chupe: Péina
 ko'áãa re'ẽ sakã porã, ha mba'eveichagua
 ñe'ẽngarandu ndeeréi.
 30 Ko'áãa roikuaa reikuaapaha opa mba'e, ha
 nꞑꞑꞑkotꞑvẽi avavꞑoporandꞑndévꞑ; ꞑpévarꞑ
 roguerovia nde eju hague Ñandejáragui.
 31 Hesu ombohováí ichupekuéra: ¿Ko'áãa
 peguerovia?
 32 Péina ou aravo, ha ouma voi,
 peñemosarambipátaha peteiteĩ ojupeguáva
 gotýo, ha pecherejáta che'año; naiméi katꞑ
 che'año, oĩgui chendive che Túva.
 33 Ko'ã mba'e añe'ẽma peẽme peguereko
 haãua py'aguapy chereheve. Ko yvórape
 pꞑgꞑꞑꞑkóta angꞑkói; pꞑjꞑꞑrovia ꞑvꞑi, chꞑ
 ambopoguýma kuri ko yvórape.

CAPÍTULO 17

1. Ko'ã mba'é oñe'ẽ Hesukirito, ha omopu'ã h[sa] [vágap], h[i]: Túva aravo og[ahẽ]; mboyvate nde Ra'ýpe, ikatu hañua nde Ra'ý avei ndemboyvate ndéve.
2. Reme'ẽ haguéicha ichupe pu'aka opa to'ó ari, ome'ẽ hañua tekove apyre'y reme'ẽ akuépe.
3. Ha kóva ha'e tekove apyre'y: Ta ndekuaa hikuái ndéve, neañonteha Ñandejára ha'etéva, ha Hesukirito, pe rembouva'ekue.
4. Che niko romboyvate ko yvy ári, ha ajapopa pe tembiapo reme'ẽakue chéve ajapo hañua.
5. Ha ãga, che Ru, che mboyvate nde nendivente, pe verapy aguerekova'ekue nendive, yvóra oiko mboyve.
6. Aikuaauka nde réra umi kuimba'e yvóragui reme'ẽ va'ekue chéve ne mba'e niko va'ekue, ha nde reme'ẽ chéve, ha oñongatu nde ñe'e hikuái.
7. Ñga, oikuaa hikuái opa mba'e reme'ẽ va'ekue chéve, nemba'eha.
8. Nde ñe'ẽ reme'ẽ va'ekue chéve ame'ẽ ichupekuéra ha ha'ekuéra ojapyhy, ha añetehápe oikuaa hikuái asẽ hague ndehogui, ha oguerovia hikuái nde chembou hague.
9. Che ajerure asy hesekuéra, ndajerurei asy, yvóra rehe, umi reme'ẽva chéve rehente, nemba'e niko ha'ekuéra.
10. Opa chemba'eva niko nemba'e, ha nemba'e che mba'e; ha che ha'e pe oñemboyvatéva ypypekuéra.
11. Ha naimeveima yvórape, ko'ãva katu yvórape oĩ, ha che ndéve aju. Ru Marangatu, umi reme'ẽ va'ekue chéve eñongatu nde rérape, ta peteĩ hikuái, ñandeichaite avei.

12. Aimerõguare hendivekuéra yvórape, che añongat[ich]p[k]éra nd[rérap], r[m]ẽ va'k[chév]ch[añongat]; ha nip[iva] nokañy'i, pe okañyva'erâyrente, pe ojehai haguéicha oiko hañua.
13. Ha ko'ãga aju nderendápe, ha añe'ẽ ko'ã mba'e yvórape, oguereko hañua opávave tory ijypypekuérape.
14. Che ame'ẽ ichupekuéra nde ñe'ẽ, ha yvóra oguero'yro chupekuéra, ndaha'ei haguere hikuái yvóraygua, ndaha'ehaicha che avei yvóraygua.
15. Ndajerurei asy eipe'a hañua ichupekuéra yvóragui, reñongatumi hañuante mba'e vaígui.
16. Ha'ekuéra ndaha'ei yvñoraygua, che ndaha'ehaguéicha avei yvóraygua.
17. Emomarangatu chupekuéra ne añetehápe. Ne ñe'ẽ ha'e añetete.
18. Nde chembouhaguéicha yvórape, upeicha che amondo chupekuéra yvórape.
19. Ha ha'ekuéra rupive che añemomarangatu che jupe. Oñemomarangatu hañua avei hikuái añetetépe.
20. Ha ndajeruréi asy ko'ãvarante, avei umi orovíava che rehe ñe'ẽkuéra rupive.
21. Opávave oñemopeteĩ hañua, ndéicha, che Ru, che pype ha nde pype, ta peteĩ hikuái avei ñand[p]p; [vórap]g[ak]éra orovia hañ[nd] chembou hagueha.
22. Ha pe mboyvate reme'ẽ va'ekue chéve, che am[ẽ]ch[p]k[ra]; oñ[mop]t[ĩ] hañ[nd] hik[ái], p[ñande]peteĩháicha.
23. Che ypypekuéra, ha nde che pype, ñeporã hañua p[im]; oik[aa] hañ[nd] [vóra]nd[ch] mbouhagueha, ha rehayhu hague chupekuéra chéve cherayhuháicha avei.

24. Che Ru, umi reme´ẽ va´ekue chéve, aipota ch□aimēhám□; av□i hik□ái toimē ch□ndiv□; ohecha haḡua che mboyvate reme´ẽ va´ekue chéve; che rayhuhaguére yvóra ñepyrumby mboyve.

25. Che Ru jojaha, yvóra ñandekuaa rupi, che katu roikuaa jepe ha ko´ã oikuaa nde che mbouhagueha.

26. Ha che ambokuaauka chupekuéra nde réra, ha ambokuaauka taĩri, pe mborayhu che rayhuhaguepe toĩ ipype nendivekuéra, ha che ipypekuéra.

CAPÍTULO 18

1. Upéramo Hesu he'ipa rire ko'áva ñe'ẽ, osẽ hemimbo'é kuérandive ohasa ambue ykepe pe ysyry Cedrón peguagui, upépe oĩ peteĩ kokue, ha'e oike upépe hemimbo'ekuéra ndive.

2. Ha avei Judas, upe ome'ětava ichupe, oikuaa pe tenda; upepe Hesu heta oñembyaty umi hemimbo'ekuéra ndive.

3. Uperõ Judas, oipyhy peteĩ aty guasu ha muruvichakuéra avare guasu ha fariseogua ndive, ou upepe tesape ryru ha tatarendy, o ha kyse puku ha ybyrarehe.

4. Jepe Hesu, oikuaa heta mba'e outaha hi'ari, osê ha he'í chupekuéra: mávape pe heka?

5. Ha ombohováí hikuai: Hesu Nazareguape. Hesu he'í chupekuéra: che Ha'e. Ha Judas, upe ome'eva chupe, avei oĩ hendivekuéra.

6. Upe ha'é he'ivo chupekuéra, che Ha'e, ojevy hikuái ha ho'a hikuái yvýpe.

7. Upéramo oporandu jey chupekuéra: mávape pe heka? Ha hikuái ombohováí: Hesu Nazareguape.

8. Ombohováí Hesu: ha'ema peẽme che ha'é; katu che rekarô, pe heja toho ambue.

9. Oiko haguã pe ñe'ẽ ha'é he'í va'ekue: umi reme'eva'ekue cheve, nda hundiri avave.

10. Upéramo Simõ Pedro, oguereko va'ekue hina peteĩ kyse puku, oguenohẽ ha oharu peteĩ tembiguái avare guasu mba'é, ha oikyĩ chugui inambi akatúa. Ha pe tembiguái héra kuri Malco.

11. Upéramõ Hesu he'í Pedrope: emoingue nde kyse puku hyrupe; pe kagua che Ru ome'ẽ va'ekue chéve, ¿nda mboy'u mōái?

12. Uperõ pe aty guasu ha tribuno ha umi tahachi hudío pegua, oipyhy Hesupe, ha ojokua chupe.

13. Ha ogueraha ra'ëve Anás rendape, upeva ha'e Caifás rembireko ru rupi, ha'é avare guasu upe ary pegua.

14. Caifás ha'e pe tekombo'é ome'eva'ekue umi hudiope, tekoteveha omano peteĩ kuimba'e távarehe.

15. Ha Simón Pedro omoña Hesupe, ha avei ambue temimbo'é; ha upe temimbo'é oikuaa pyre chupe avare guazu, ha oike Hesundive avare guazu korapype.

16. Ha katu Pedro oĩ okape, okẽme. Upéramo osẽ ambue temimbo'é oikuaáva chupe avare guasu, ha oñe'ẽ upe kuña mbongakuapyre pe oñatendéva okẽrehe, ha omoingue Pedrope hyepýpe.

17. Uperõ upe kuña mbongakuapyre oñatendéva okẽrehe, he'í Pedrope: nde ndahae'í avei ko kuimba'é remimbo'é? Ha'é he'í: che nda hae'í.

18. Ha umi tembiguái ha umi tahachikuéra tatapy'i rendy omyendykuri hikuái ro'ygui, oĩ hikuái oñembo'y hape ojepe'e; ha Pedro avei oĩkuri hendivekuéra oñembo'y hape, ojepe'e avei hina.

19. Ha avare guasu oporandu Hesupe umi hembimbo'ekuérare ha mba'e ombo'evarehe ha'e.

20. Hesu ombohováí: che ajechauhahape añe'ẽ yvórape; che tapiate ambo'é sinagógape ha tupaope, tapiate oñembyatyhápe hudiokuéra, ha mba'eve nda ñe'ẽi ñemihápe.

21. ¿Mba'ere eporandu chéve? Eporandu umi che renduva'ekuepe, mba'e che añe'ẽ va'ekue; ha'ekuéra oikua'a mba'epa che ha'é va'ekue.

22. Ha upe ha'e he'ivo ko'ã mba'e, peteĩ tahachi oĩva upépe, ohovapete Hesupe, ha he'í: upéicha ña mbohováí va'erã avare guasupe?

23. Obohováí Hesu: oimẽramo añe'e mba'e va'i, eme'ẽ mombe'upy mba'ẽ va'igui; ha oimẽramo mba'ẽ porã mba'ere che rovapete?

24. Uperõ Anas omondo ñapytĩmby Caifás rendápe, pe avare guasu.

25. Ha Pedro oĩhina kuri oñembo'y hápe, ojepe'ẽ. Ha he'í chupe hikuai; ¿nda ha'ei nde avei peteĩ umi hemimbo'ekuéragua? Ha'e ombotove, ha he'í: Che nda hae'i.

26. Peteĩ tembiguái avare guasu mba'eva, upe Pedro onambi'õ va'ekue pehenguéva, he'í chupe: ndorohecháí che pe kokuépe hendive?

27. Ha Pedro ombotove jevy; ha rireminte opurahéi pe ryguasumẽ.

28. Ha ogueraha hikuái Hesúpe Caifás rendágui pr̃toriope ha p̃har̃ṽhina k̃ri; ha ha'k̃éra ndoikéi pe pretoriope ani haḡua oñembogy'a, ha upéicha ikatu haḡua okaru Pákuape.

29. Upéramo Pilato osẽ hendapekuéra, ha he'í; mba'e ñemboja pe reko ko kuimba'erehe?

30. Obohováí ha he'í hikuái: kóva ndaha'ei rire mba'evái apoha, ndoroguerui ramo'ai ndéve.

31. Upéramo Pilato he'í chupekuéra: peipyhy pe'ẽ, ha pe mohenda pe nde tekoharupi. Ha hudíokuéra he'í : oréve ndahekopeguái ro me'ẽ ñemanõ avavépe;

32. Oiko haḡua pe Hesu ñe'ẽ, he'í va'ekue, ohechaukávo mba'éichagua ñemanói omanova'erã.

33. Upéramo Pilato oike jevy pretoriope, ha ohenói Hesupe ha he'í ichupe: nde ha'e mburuvicha guasu Hudiokuéragua?

34. Hesu ombohováí: nde ere upéva ndejehegui; terã ambue he'í ndéve che hegui?

35. Pilato ombohováí: che ha'e hudío? Nde retã, ha mburuvicha avareguigua nde me'ẽ chéve. Mba'e rejapo?

36. Ohováí Hesu: che retã nda hae'i ko yvórapegua; che retã ko yvóraguarire, che rembiguái kuéra oñorãirõ ramo'a ani añeme'ẽ hudiokuérape; ha ko' ãnga che retã nda hae'i apegua.

37. Pilato he'í ichupe: Mañeĩpa nde ha'e mburuvicha guasu? Hesu ombohováí: nde ere che ha'eha mburuvicha guasu. Che upévarã che reño'i, ha upévarã aju yvórape, ame'ẽ haḡua mombe'upy añetévagui. Opavave ha'eva pe añetegua, ohendu che ñe'ẽ.

38. Pilato he'í chupe: mba'e pe añetéva? Ha upe he'ivo ko'ã mba'é, osẽ jevy hudíokuéra rendápe, ha he'í chupekuéra: mba'eve jejavy nda juhúi ipype.

39. Ha pe'ẽ pe reko jepokuaa apoi va'erã peteĩgui pákua árape: peipota, apoi peẽme mburuvicha guasu hudío peguape?

40. Upéramo opavave ome'ẽ jevy sapukái, ha he'í hikuái, ani kóvagui, katu Barrabásgui. Ha Barrabás ha'e mondaha.

CAPÍTULO 19

1. Upéicharõ, Pilato katu oipyhy Hesúpe ha ombuepoti ichupe.
2. Ha umi soldadokuéra oñopẽ peteĩ akãgua ñuatĩgui, ha omonde chupe peteĩ ao pytaũ;
3. Ha he´i hikuái: Maitei, hudíokuéra Ruvicha! Ha ome´ẽ chupe hikuái tovapete.
4. Upéramo Pilato osẽ jevy, ha he´i ichupekuéra: Ko´ape, agueru peẽme okápe, pe hechaukuaahaña ndatopaiha angaipa ipype.
5. Upéicharõ Hesu osẽ, oguerahámaro pe akãgua ñuatĩgui ha pe ao pytaũ. Ha Pilato he´i ichupekuéra: Ko´ape pe karia´y!
6. Ha ohecháramo ichupe avare ruvichakuéra ha tahachikuéra, osapukái hikuái, he´ivo: Emosaingo kurusure, emosaingo kurusure. Pilato he´i chupekuéra: Peipyhy peẽ, ha pemosaingo kurusure; che ndatopáirupi angaipa hese.
7. Umi hudíokuéra ombohováí: Ore roguereko peteĩ tekora, ha ore tekora rupi omanova´erã, ha´e ojejapo rupi ijehegui Ñandejára Ra´y.
8. Ha Pilato ohendúvo ko´ã ñe´ẽ, hetave okyhyje.
9. Ha oike jevy pretóriope, ha he´i Hesúpe: Moõgua piko nde? Ha katu Hesu nome´ẽi ichupe mbohováí.
10. Upéicharõ Pilato he´i ichupe: Cheve nereñe´ẽi? Ndereikuaái aguereko ha pu´aka romosaingohaña kurusure, ha aguereko pu´aka apoi haña ndehogui?
11. Ombohováí Hesu: Mba´eve pu´aka ndereguerekomo´ai cherehe, noñeme´ẽiramo ndéve ivatégui; upeicharupi upe ndeve cheme´ẽva, tuichave angaipa oguereko.

12. Upeguive oñeha´ã Pilato opoi chugui; ha katu umi hudíokuéra ome´ẽ sapukái, he´ivo: Kóvaguí epoiramo, nde ndaha´ei César angiru; oimera´ẽva ojejapóva mburuvicháramo, oñembohovake Césarehe.
13. Upéicharõ Pilato ohendúvo ko oje´eva, ogueraha Hesúpe okápe, ha oguapy tribunalpe upe tenda hérava Enlosado, ha hebreo ñe´ẽme, Gábata.
14. Ha ha´e hina kuri ñembosako´i pákuameguarã, ha poteĩha aravórupi. Upérõ he´i hudíokuérape: Peinako´ape pende Mburuvicha.
15. Ha katu ha´ekuéra ome´ẽ sapukái: Okápe, okápe, emosaingo kurusure! Pilato he´i ichupekuéra: Pende Mburuvichápe amosaingo va´erã kurusure? Umi avare ruvicha ombohováí: Ndoroguerekoí mburuvicha César añonte.
16. Upéicharõ upérõ ome´ẽ ichupekuéra omosaingo haña kurusure hikuái. Ha oipyhy hukuái Hesúpe, ha ogueraha ichupe.
17. Ha Ha´e, oguerahávo ikurusu, osẽ upe tendápe hérava Kanguere, ha hudíokuéra ñe´ẽme, Gólgota;
18. Upepe omosaingo ichupe kurusure hikuái, ha Hendive ambue mokoĩ, ijkére, ha Hesu mbytépe.
19. Ha ohai avei Pilato peteĩ téra, omoĩva´ekue kurusu ári. Ha pe haípyre ha´eva´ekue: HESU NAZARETGUA HUDÍOKUÉRA MBURUVICHA.
20. Ha heta hudíokuéra omoñe´ẽva´ekue upe téra, oĩrupi upe tenda Hesu oñemosaingohague kurusure aguĩ upe távaguí, ha ojehaiva´ekue hebreo ñe´ẽme, ha griego ñe´ẽme, ha latin ñe´ẽme.

21. Ha umi avare ruvicha he'iva'ekue Pilátope: Ani rehai: hudíokuéra Mburuvicha; katu pe he'iva'ekue: Che ha'e hudíokuéra Mburuvicha.

22. Pilato ombohováí: Pe ahaíva'ekue, ahaíma.

23. Ha umi soldadokuéra omosañgomaramõguare Hesúpe kurusure, oipyhy ijaokuéra ha ojapo chugui irundy vore, peteĩ vore mayma soldadokuérapeguarã; ha avei itúnica, ha pe itúnica noñembovyvýgui, peteĩete yvatéguive.

24. Upeicharo he'í hikuái oñondive ani ñamboja'ó jaitypo'a hese jahechaña máva mba'erãpa ha oñecumpliñaña iñe'ẽ he'iva: Oñomboja'opa hese hikuái che aore ha che aore oity po'a ko'ãva niko ojapo umi soldadokuéra.

25. Ha oi hikuái kurusu ypyetépe pe Kirito sy ha iteindyra ha isyigua Maria Cleófas tembireko ha Maria Magdalena.

26. Upérõ Kirito ohecha isýpe ha hemimbo'epe upe ha'e ohayhuetéva oĩ hina upépe he'í isype: Kuña, ndapépe la nde memby.

27. Upérire he'í hemimbo'epe: Ndapépe nde sy. Upe aravo ara guive hemimbo'e omoguahẽ ichupe hógape.

28. Uperiremínte oikuaa Kirito oĩmbaitemaha ha iñe'ẽ oñecumpliñaña he'í: Che uhéi.

29. Ha oĩ upépe peteĩ mba'yru henyhetéva vinágregui; upérõ hikuái omyakymbaite vinágrepe peteĩ esponja, ha oĩvo hisopo ári, ha omboja ijurúre.

30. Ha upépe Hesu ho'u pe vinágre, he'í: Oĩmbaitema. Ha omboykévo iñakã, ome'ẽ hi ã.

31. Upéramõ hudíokuéra, ára ñembosako'íha rupi, anihãña opyta hetekuéra kurusúre arapoteĩme (ha'e rupi ára tuicha upe árapokoĩ), ojerureasy hikuái Pilátope oñemope haña chuguikuéra hetyma, ha ojeipe'a haña.

32. Ha ou umi soldado ha omopẽ hetymakuéra peteĩape, ha pe ambue oñemosañgoa kurusúre Hendive.

33. Ha uguãhevo Hesu oĩhape, ohecha hikuái omanomaha, nomopẽ chugui hetyma.

34. Katu peteĩ soldadokuéra ha ombokua ijyke lánzape, ha upepete ose chugui tuguy ha y.

35. Ha upe ohecha va'ekue, ome'ẽ mombe'upy, ha imombe'upy añetegua; ha ha'e he'íha añetegua, peẽ pegueroviahãña.

36. Ko'ã mba'e ojejapova'ekue oñecumpliñaña upe Jehaipyre: Kangué hesegua noñemopemoãi.

37. Ha avei ambue Jehaipyre he'í: Omañataha upe ha'ekuéra obandeava'ekue.

38. Ha ko'ã mba'e rire, José arimateagua, kóva ha'eva'ekue Hesu remimbo'e, jepe kañyhápe okyhyjégui hudiokuéragui, ojerure asy pilatope oheja haña oipe'a Hesu rete; ha Pilato oheja ojapo. Upéicharõ ou ha oipe'a Hesu rete.

39. Ha ou avei Nicodemo, upe ouva'ekue Hesu rendape pyhareramo, oruvo peteĩ jopara mirra ha aloégui; sa libra rupi.

40. Ha oipyhy hikuái Hesu rete, ha omboapakua hikuái poyvipe myakuãndí, hudiokuéra jepokuaaháicha oporoñotý.

41. Ha upe tenda oñemosaingohague Kurusupe oĩ peteĩ ka'avoty; ha pe ka'avoty peteĩ ñeñotyha pyahu, neira hápe avave oñemoĩ.

42. Upépe, upéicharõ, omoĩ hikuái Hesupe, ára ñembosako'irupi hudiokuéra mba'e, oĩ aña rupi pe ñeñotyha.

CAPÍTULO 20

1. Ha pe peteïha árape arapokoïndýpe pyharevépe, iñyptüitiramõ, Maria Magdalena ou pe tyvype, ha ohecha ojeipe´a upe ita tyvygui.
2. Upémarõ oñani, ha ou Simõ Pedrope, ha ambue temimbo´epe, upe Hesu ohayhuva´ekue, ha he´i ichupekuéra: Ojgueraha tyvygui Karaipe ha ndajaikuaái mamópa oñemoi ichupe.
3. Pedro upeichamarõ osẽ, ha ambue temimbo´e, ha oho hikuái tyvype.
4. Ha ambue oñani kuri oñondive . ha katu ambue temimbo´e oñani pya´eve Pedrogui, ha oguahẽ ráevẽ tyvype.
5. Ha oguejývo omaña haña, ohecha ohecha umi jokuaha oñemoi upepe; katu ha´e ndoikéiri.
6. Uperire oguahẽ Simõ Pedro ha´e rire, ha oike tyvype, ha ohecha umi jokuaha oñemoi upepe,
7. Ha upe oñemoiva´ekue iñakã ári, noñemoïri umi jokuahandive, katuoñembo´apu´a porã peteï tenda ambuepe.
8. Upémarõ oike avei upe ambue temimbo´e, oguahe ráẽve va´ekue tyvype, ha ohecha, ha oguerovia.
9. Noikumbýiti rupi pehaipyre, tekotevêha va´ekue Ha´e opu´ajevy va´erãha omanóva apytegui.
10. Upéicharamõ temimbo´ekuéra ojevypajey hogakuérape.
11. Ha katu María oï kuri okápe hasẽ hina tyvype; ha hasẽhápe ojevvy ha omaña tyvy ryepýpe.
12. Ha ohecha mokoï Ñandejára Angel oguerekóva ao morotĩ oguapy hina, peteïva iñakãmẽ ha ambue ipype, pe Hesu rete oñemoi haguépe.

13. Ha he´i hikuái ichupe: Kuña, mba´ere nerasẽ? Ha´e he´i ichupekuéra: Ojgueraha rupi Che Karai, ha nd Raboaikuaái mamópa oime oñemoi ichupe.
14. Ha he´ipávo kóva, omaña ijatukupépe, ha ohecha Hesu hina upépe; ha katu ha´e ndoikuaái ha´eha Hesu.
15. Hesu he´i ichupe: Kuña, mba´ere nerasẽ? Mávape reheka? Ha´e oimo´avo ha´eha pe chokokue, he´I ichupe: Karai, oiméramõ nde egueraha ichupe, eremina cheve mamópa remoï ichupe, eremina cheve mamópa remoï ichupe, ha che aguerahata ichupe.
16. Hesu he´I ichupe: María. Ojerévo ha´e, he´i ichupe: Raboni! (He´iséva, Mbo´ehára).
17. Hesu he´i ichupe: Ani repokóti cherehe; ndajupirigueteri rupi che Túvape, katu tereho che tyke´yrãkuérape, ha ere chupekuéra: Ajupi che Túvape ha pende Túvape, Járape ha pendejárape.
18. Ou María Magdalena ome´evo ipyahúva temimbo´ekuérape ohechahague Karaipe, ha ha´e he´i hague ichupe ko´ã mba´e.
19. Ha upe árape iñyptytúvo, ha´evo peteï árape arapokoïndype oïvo okẽkuéra ñembotyhápe temimbo´ekuéra. Oñombyatyhápe okyhyje rupi hudíokuéragui, ou Hesu, ha oñemïvo imbytepekuéra, he´i ichupekuéra: Py´aguapy peẽmeguarã.
20. Ha he´ipávo kóva, ohechaika chupekuéra ipo ha ijyke. Upeichamaramo temimbo´ekuéra ovy´aiterei ohechávo Karaípe,
21. Upevo Hesu he´i jey ichupekuéra: Py´aguapy peẽme. Che mbouhagueiha che Túva, che avei poromondo.
22. Ha he´ipávo kóva, oipeju ipypekuéra, ha he´i ichupekuéra: Peipyhy Ñ Marangatu.

23. Upepe oiva iñangaípe, ojepoíta iñangaípa;
upepe jokóva, ojekóta ichugui.
24. Katu Tomás, peteĩ umi pamokoĩgui, hérava
Didimo, ndaipóri hendivekuéra ouramo Hesu.
25. He´í ichupe hikuái, ambue temimbo´ekuéra:
Rohechákuri Karaípe. Ha ha´e he´í ichupekuéra:
Ndahecháramo ipópe umi kutuha rendague, ha
namoingueiramo che kuã upe tenda oĩhaguépe
umi kutuha rendaguépe, ha nomoinguéramo che
po ijyképe, ndagueroviamo´ai.
26. Ha poapy ára rire, oĩjey tremimbo´ekuéra
hyepýpe, ha hendivekuéra Tomás. Upéramõ ou
Hesu, oĩvo okẽkuéra ñembotyhápe, ha
oñemoĩvo imbytepekuéra, he´i: Py´aguapy
peẽme.
27. Upéramõ he´í Tomáspe: emoingue ne kuã
ápe, ha ehecha che po; ha egueru ápe nde po, ha
emoigue che yképe; ha ani ha´e nde ojerovia´
ỹva, ha katu ojeroviáva.
28. Ha Tomás ombohováí ha he´i: Che Karai ha
che Jára!.
29. Hesu he´í ichupe: Tomás, cherechárupi,
reguerovia; ovy´a jo´a jo´a umi
ndohechaiva´ekue ha ogueroviava´ekue.
30. Ha añetehápe heta ambue techauka ojapo
Hesu hemimbo´ekuéra renondépe, umiva
ndojehaíva ko kuatione´ẽme.
31. Ha katu ko´ãva ojehai, pejeroviahaña Hesu
ha´eha pe Kirito, pe Ñandejára Ra´y, ha
pegueroviaramo, peguereko haña tekove
hérape.

CAPÍTULO 21

1 Ko'ã mba'e rire ojehechauka Hesu hemimbo'ekuerape ku para Tiberias; ha ojehechauka peicha.
2 Oî niko oñondive Simõ Peru, ha Tomás oje'eva chupe Didimo, ha Natanael ku Caná Galelileayguava, ha Zebedeo ra'ykuera, ha mokoî hemimbo'e ambue.
3 Simõ Peru he'i chupekuera, apirakututa ahavo: Ha'ekuera he'i chupe: ore rohota avei nendive. Oho hikuai, ha haupei oike hikuai peteî ygápe .
4 Ha ko'ê jave, Hesu oñemoî yrembe'ype; ha umi temimbi'ekuera ndoikuaai Hesuha.
5 Upéicharõ he'i chupekuéra Hesu: Ra'ykuera, ¿ peguerkopa pe karuhaḡua? Ha he'I hikuai: Nahaniri.
6 Ha he'i chupekuéra: Peity pe pyha yga akatua, ha pejuhuta. Oity hikuai, ha ndaikatuvei oguenohê pira hetaitegui.
7 Ha upei pe temimbo'e, ku Hesu ohayhuva, he'i Perupe; Pea ha'e Ñandejara: Ha Peru Simõ ohenduvo Ñandejaraha, omonde ijao (opivo niko hina oî) ha ojepoi pe parape.
8 Umi temimbo'e ambue katu ou peteî ygápe (noîri niko mombyry yvýi, mokoîsa reñynguyente), ouvo hikuai upe pyha pira reheve.
9 Ha oḡuahê jave hikuai yvýpe, ohecha tatapyi'endy, ha peteî pira hi'ari, ha mbujape.
10 He'i chupekuera Hesu: Pegueru pe pira pe noheva'ekue Ko'agã.
11 Simõ Peru ojupi, ha ogueru pe pyha yvýpe, henyheva pira tuichágui, sa popa mbohapy; ha hetaiteramo, pe pyha ndosoroi.
12 He'i chupekuera Hesu: Pejú, pekaru. Ha mavavéva hemimbo'ekuérape nahi'ãi oporandu

ichupe: ¿ Ndéiko nava? Oikuaahagui ha'eha Ñandejara.

13 Upéicharo ou Hesu, ha oipyhy pe mbujape ha ome'ê chupekuera; ha upeicha avei pe pira.

14 Kóva ha'e mbohapyha jevy Hesu ojehechaukaha hemimbo'ekuerape, oikove jevy rire te'ongue apytegui.

15 Ha okarupa rire hikuai, Hesu he'i Simõ Perupe: Simõ, Jonás ra'y, ¿che rayhuvépa Ko'avagui? He'i chupe: He'ê, Ñandejara, nde reikuaa rohayhuha,. He'i chupe: Emongaru Che ovechara'ykuéra.

16 He'i chupe mokoîha jevy: Simõ, Jonás ra'y ¿che rayhúpa?. He'i chupe: He'ê, Ñandejara, nde reikuaa rohayhuha. He'i chupe: Emongaru Che ovechara'ykuéra.

17 He'i chupe mbohapyha jevy: Simõ, Jonás ra'y, ¿che rayhúpa? Perú, oñemba'embyasy oporandu haguere mbohapyha jevy ¿che rayhúpa?. He'i chupe: Ñandejara, nde reikuaa opa mba'e; nde reikuaa rohayhuha: Hesu he'i chupe: Emongaru Che ovechara'ykuéra.

18 Añete añete ha'e ndéve: nde mitarõ guare, remonde nde ao ha reho rehosehape; ha ndetuyaove nde mondeta ambue, ha nderaháta rehose'yhápe.

19 Kóva he'i, oikuaaukavo mba'eichagua manó rupi ombotuichata Ñandejarape: Ha he'i rire kóva, he'i chupe: jaha chendive.

20 Upéicharõ Perú, oñembojere, ha ohecha upé temimbo'e Hesu ohayhuva, ohoha hendivekuéra, upé ojekova'ekue ipyti'arehe pe karupyharepe, ha oporanduva'ekue ¿mávapa ha'e pe nde me'êta?

21 Ohechavo Perú chupe, he'i Hesupe: Ñandejara ¿ha kóva?

22 He'i chupe Hesu: Aipotarõ ha'e opyta che aju peve, ¿mba'eiko ndeve upeva? Nde junte.

23 Upé jave osê pe ñe'ê joyke'ykuéra apytépe, upe temimbo'e nomanovemo'aiha. Hesu jepe niko ndahe'iri:Nomanomo'ai he'i: Aipotarõ ha'e opyta che aju peve, ¿mba'eiko ndeve upéva?

24 Kóva ha'e pe temimbo'e oikuaauka ko'ã mba'e, oikuatiapýva; ha jaikuaa upé oikuaaukava ha'e añeteha.

25 Ha hetaita mba'e ôi Hesu ojavova'ekue, ejekuatiarõ peteî teî, ko yvypórape hi'ã cheve nda'ijaichene umi kuatione'ê ojekuatiava.

